

SUOMEN KESKUSTA R.P.

TILINPÄÄTÖS 1.1.2024 - 31.12.2024

Apollonkatu 11 a
00100 Helsinki

Kotipaikka: Helsinki
Y-tunnus: 0201471-3

SISÄLLYSLUETTELO

Tuloslaskelma	1
Tase	2-3
Liitetiedot	4-6
Tilinpäätöksen allekirjoitus	7-8
Tilinpäätösmerkintä	9
Luettelo käytetyistä kirjanpitokirjoista ja tositelajeista	10
ERITTELY JA LIITTEET	
Tase-erittely liitteineen	11-19
Tuloslaskelma pitkä	20-24
Tase pitkä	25-26
Tilikauden aikana käytetyt tilit	27-29
Kustannuspaikkaerittely	30-50

TULOSLASKELMA		01.01.2024 - 31.12.2024	01.01.2023 - 31.12.2023
Varsinainen toiminta			
Tuotot		360 559,08	459 638,02
Kulut			
Henkilöstökulut		-1 009 234,42	-953 864,14
Poistot ja arvonalentumiset		-39 492,32	-4 269,43
Muut kulut		-2 435 714,53	-3 605 221,92
Tuotto-/kulujäämä		-3 123 882,19	-4 103 717,47
Varainhankinta			
Tuotot		127 617,37	2 546 600,82
Kulut		-29 882,88	-107 682,46
Tuotto-/kulujäämä		97 734,49	2 439 018,36
Sijoitus- ja raholustoiminta			
Tuotot		26 466,34	32 359,41
Kulut		-3 574,61	-20 792,96
Tuotto-/kulujäämä		22 891,73	11 566,45
Yleisavustukset			
Yleisavustukset tuotot		3 975 090,00	4 573 158,59
Yleisavustukset kulut		-1 217 540,00	-1 638 225,00
TILIKAUDEN TULOS		-245 705,97	1 281 800,93
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)		-245 705,97	1 281 800,93

TASE	31.12.2024	31.12.2023
V A S T A A V A A		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Alnoellomat hyödykkeet	0,00	100 000,00
Alnoelliset hyödykkeet	885 799,68	981 292,00
Sijoitukset	3 209 717,17	3 219 716,17
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	4 095 516,85	4 301 008,17
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	234 295,91	301 522,21
Siirtosaamiset	83 829,54	46 600,93
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	318 125,45	348 123,14
Rahat ja pankkisaamiset	488 882,66	415 303,29
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	807 008,11	763 426,43
A S T A A V A A Y H T E E N S Ä	4 902 524,96	5 064 434,60

TASE	31.12.2024	31.12.2023
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	15 062,86	15 062,86
Edellisten tilikausien voitto (tappio)	4 360 570,02	3 078 769,09
Tillikauden voitto (tappio)	-245 705,97	1 281 800,93
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	4 129 926,91	4 375 632,88
PAKOLLISET VARAUKSET	137 911,00	146 416,00
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen vieras pääoma		
Muut velat	292 174,24	252 305,10
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä	292 174,24	252 305,10
Lyhytaikainen vieras pääoma		
Ostovelat	124 006,77	52 960,16
Muut velat	35 854,12	29 359,96
Siirtovelat	182 651,92	207 760,50
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	342 512,81	290 080,62
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	634 687,05	542 385,72
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	4 902 524,96	5 064 434,60

LIITETIEDOT 31.12.2024

TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISPERUSTEET

Tilinpäätös on laadittu valtioneuvoston asetuksen pien- ja mikroyrityksen tilinpäätöksistä esitettävistä tiedoista säädettyjen 2 ja 3 lukujen pienen kirjanpitovelvollisen säännöstöä noudattaen.

Aineellisten ja aineettomien hyödykköiden arvostus- ja jaksotusperusteet

Pysyvät vastaavat on aktivoitu välittömään hankintamenoon. Pysyvät vastaavat poistetaan kirjanpitolain mukaisesti vaikutusajanaan.

Koneista ja kalustosta on tehty tilikaudella suunnitelman mukaiset poistot. Poistoaika on hankinta vuotta seuraavat kolme vuotta tasapoistona.

TASETTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Koneet ja kalustot	2024	2023
Menojäännös 1.1	112.030,00	8.943,72
Lisäys tilikaudella	0,00	107.355,71
Tilikauden poisto	- 39.492,32	- 4.269,43
Menojäännös 31.12.	72.537,68	112.030,00

Sijoitusomaisuuden arvostaminen

Arvopaperit ja muu sijoitusomaisuus on arvostettu pääosin hankintamenoon.

Merkittävään yksittäiseen sijoitukseen on osa As. Oy Helsingin Apollo-nimisen yhtiön osakkeista, jotka on arvostettu tilinpäätöksessä käypään arvoon. Puoluetuimisto toimii ko. tiloissa.

Selvitys omistetuista yhtiöistä

Apollo Group Oy purettiin tilikauden aikana ja yhtiön rahavarat ja muu omaisuus siirtyivät puolueen nimiin. Apollon Verkkopalvelut Oy, 225 osaketta, 90 % yhtiön koko osakekannasta, kirjanpitoarvoltaan 45.000,00 euroa. Yhtiön viimeksi vahvistetun taseen 31.12.2013 oma pääoma on 62 934,08 € rahavarat 31.12.2024 yhteensä 52.868,18 €

Suomenmaan Kustannus Oy:n tilikauden tulos on 1.194,69 euroa ylijäämäinen ja yhtiön oma pääoma on 95.989,35 euroa.

Konsernitilinpäätöstä ei ole laadittu koska kirjanpitolain pienkonsernisäännökset eivät sitä edellytä.

Oman pääoman muutokset	2024	2023
Käyttöraha	15.062,86	15.062,86
Edellisten tilikausien voitto/tappio	4.360.570,02	3.078.769,09
Tilikauden voitto/tappio	- 245.706,97	1.281.800,93
Oma pääoma 31.12.	4.129.925,91	4.375.632,88

Pitkäaikainen vieras pääoma

Pitkäaikainen vieras pääoma koostuu puolueen piirijärjestöille talousarviossa varatuista toiminta- ja kannustinrahaston käyttämättömistä osuuksista. Taseessa esitetty summa on kumulatiivinen kertymä vuodesta 2020 alkaen. Pitkäaikaisesta osuudesta ei ole eroteltu lyhennysosuuksia koska maksuvelvollisuus syntyy sitä mukaa kun piirit niitä käyttävät.

Siirtovelkojen olennaiset erät

Lomapalkkavelka	95.812,15
Palkkavelka	86.439,98

Vastuut

Taseen pakollisissa varauksissa on eläkevaraus (137,9t€), joka koostuu vanhojen jo eläköityneiden työntekijöiden lisäeläkevastuusta. Eläkevastuuseen liittyvä 50 % turvaamisvelvoite on täytetty tekemällä 200t€ sijoitusrahastosijoitus Nordeaan, joka puolestaan on antanut lain edellyttämän vakuuden pankkitakauksena eläkeläisille. Kysely sijoitusrahastosijoitus on annettu Nordealle pankkitakauksen vakuudeksi.

TULOSLASKELMAA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Kokonaistuotot- ja kulut

Tuotot	2024	2023
Puoluetuki	3.975.090,00	4.573.158,59
Eläketulot	22.472,72	24.844,63
Luottamushenkilömaksut	23.869,93	23.013,63
Opintokeskustuotot	0,00	3.050,63
Jäsenmaksut	12.259,05	13.272,40
Varsinaisen toiminnan muut tuotot	314.216,43	408.729,13
Varainhankinnan muut tuotot	141.823,66	2.565.687,83
	4.489.731,79	7.611.756,84
Kulut		
Yleisavustuksen kulut	1.217.540,00	1.638.225,00
Muut kulut	3.517.898,76	4.691.730,91
Yli-/alijäämä	- 245.706,97	+ 1.281.800,93

Henkilöstökulut	2024	2023
Palkat ja palkkiot	822.889,11	834.108,06
Lomapalkkavarauks	- 6.381,20	- 12.680,54
Palkkajaksotuksen muutos	- 18.924,78	- 51.049,18
Lisäeläkkeet	43.762,56	48.799,16
Työeläkemaksut	145.519,87	144.498,90
Vapaaehtoiset eläkemaksut	13.300,00	11.100,00
Muut henkilösivukulut	17.573,86	22.997,74
Eläkevarausten muutos	- 8.505,00	- 43.910,00
Yhteensä	1.009.234,42	953.864,14

Henkilöstö keskimäärin	12	12
------------------------	----	----

Eläketurva

Toimihenkilöiden eläketurva on järjestetty työeläkevakuutusyhtiössä.

Vaalitoiminnan tuotto- ja kuluerittely

**Presidentinvaalit kampanja-aika
11.8.2023-25.2.2024**

Tuotot	4.431,21
Kulut	- 419.510,71
Yli-/alijäämä	- 415.079,50

**Euroopan Parlamentin vaalit kampanja- aika
9.12.2023-23.6.2024**

Tuotot	80,00
Kulut	- 238.649,09
Yli-/alijäämä	- 238.569,09

Tilinpäätöksen allekirjoitukset

Tilinpäätös vuodelta 2024 on hyväksytty Suomen Keskusta rp:n puoluehallituksen kokouksessa

Helsingissä ____ / ____ 2025

Antti Kaikkonen, pj

Tuomas Kettunen, vpj

Markus Lohi, vpj

Hilkka Kemppi, vpj

Antti Siika-aho, ps

Anna Svanljung

Maritta Wasström

Pekka Kuusisto

Laura Airila

Mika Huuskonen

Mika Ågren

Arto Pirttilahti

Liisa Varjola

Eveliina Lohko

Petri Pekonen

Marja Sisko Nousiainen

Hannu Mikkilä

Juho Pahajoki

Sakari Suomala

Sari Palmu

Piia Rautiola

Senja Kovanlempi

Sakari Seppänen

Susanna Viitala

Olli Rainio

Päivi Mononen-Mikkilä

Suomen Keskusta ry
0201471-3

Jere Tapio

Lauri Salo

Antti Kurvinen

Elsi Katainen

SIGNATURES**ALLEKIRJOITUKSET****UNDERSKRIFTER****SIGNATURER****UNDERSKRIFTER**

This documents contains 10 pages before this page
Dokumentet inneholder 10 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 10 sivua ennen tätä sivua
Dette dokument indeholder 10 sider før denne side

Detta dokument innehåller 10 sidor före denna sida

Laura Susanna Airila

72d3b88a-8258-4e97-be7d-c4404e96f5aa - 2025-04-03 12:03:41 UTC +03:00
BankID / MobileID - 16cd99d5-d12f-4165-9a34-d4f41c4a5be3 - FI

SUSANNA VIITALA

249153e8-dbf4-446b-8450-419634f9e831 - 2025-04-03 12:07:49 UTC +03:00
BankID / MobileID - 8fbc8142-c152-4d0d-b0fb-15970f077fb8 - FI

EVELIINA LOHKO

bd22b89b-2fc0-491e-bd9b-ab02c295ee83 - 2025-04-03 12:07:01 UTC +03:00
BankID / MobileID - 8ac84233-8048-4005-9b09-cd84c96841a8 - FI

SAKARI PÄIVIÖ SEPPÄNEN

bf13e066-6ca5-411e-9f2d-aacd6c5d3db - 2025-04-03 12:11:06 UTC +03:00
BankID / MobileID - ae8ab432-de4c-41f1-a8a3-6081b00cc132 - FI

ANTTI JOHANNES SIIKA-AHO

bb445d32-6d40-401b-93e4-6206da76434c - 2025-04-03 12:13:28 UTC +03:00
BankID / MobileID - 2e9266b3-3651-4017-b320-fec7f5d2a5f5 - FI

SENJA KOVANIEMI

d0d2699d-dd3b-4447-a18b-3ba3df75e98d - 2025-04-03 12:13:17 UTC +03:00
BankID / MobileID - f171d589-515c-4703-9be1-eb01b41707e2 - FI

ELSI KAARINA KATAINEN

13358aca-38e6-4b6d-891e-07d4ca869286 - 2025-04-03 12:14:43 UTC +03:00
BankID / MobileID - 64eaf860-a24d-4dbd-a82d-ca0e64fc9b2a - FI

authority to sign
representative
custodial

asemavaltuus
nimenkirjoitusoikeus
huoltaja/edunvalvoja

ställningsfullmakt
firmateckningsrätt
förvaltare

autoritet til å signere
representant
foresatte/verge

myndighed til at underskrive
repræsentant
frihedsberovende

SIGNATURES

ALLEKIRJOITUKSET

UNDERSKRIFTER

SIGNATURER

UNDERSKRIFTER

This documents contains 11 pages before this page
Dokumentet inneholder 11 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 11 sivua ennen tätä sivua
Dette dokument indeholder 11 sider før denne side

Detta dokument innehåller 11 sidor före denna sida

ANTTI SAMULI KAIKKONEN

1903720b-865a-4bfa-8bd3-47fcd0036112 - 2025-04-03 12:18:04 UTC +03:00
BankID / MobileID - 9af6cd75-8893-4463-8be5-353cd03c2b13 - FI

LIISA HANNELE VARJOLA

1e1bcf8e-b787-496e-825d-72a1cf7542ef - 2025-04-03 12:27:46 UTC +03:00
BankID / MobileID - b0ffae50-01f3-4e34-af66-a5762be31838 - FI

ANNA EMILIA SVANLJUNG

8e083b15-5108-4109-b4ea-8ae769672669 - 2025-04-03 12:48:38 UTC +03:00
BankID / MobileID - be0e74f4-b375-4c31-b682-7790f8c0b04f - FI

PETRI HEIKKI JUHANI PEKONEN

aad807de-471f-43ac-ae8b-80df7ea4f3a1 - 2025-04-03 12:48:56 UTC +03:00
BankID / MobileID - f6853719-7d92-470b-alb4-42e002d0a8ac - FI

MIKA TAPANI ÅGREN

d40050b1-0f24-418c-89d5-a02306d348c3 - 2025-04-03 14:03:52 UTC +03:00
BankID / MobileID - c79e2a65-dfdb-41b7-9362-55fc72864a3f - FI

Arto Väinö Uolevi Pirttilahti

Company - Yritys - Företag - Selskap - Virksomhed: Suomen Keskusta RP

c9a6d89b-86e4-470f-bcef-68577e6aed0b - 2025-04-03 14:53:43 UTC +03:00

BankID / MobileID - d68b807e-99d8-4d0f-8e80-dd3963d1763e - FI

Authority to sign - Asemavaltuus - Ställningsfullmakt - Autoritet til å signere - Myndighed til at underskrive

Mika Antero Huuskonen

28f2d119-1d88-4779-a83a-ee3e456cc3e9 - 2025-04-03 17:38:05 UTC +03:00

BankID / MobileID - f5eb5b9b-1b6e-4d11-a4fe-b9017cde8ad0 - FI

authority to sign

representative

custodial

asemavaltuus

nimenkirjoitusoikeus

huoltaja/edunvalvoja

ställningsfullmakt

firmitteckningsrätt

förvaltare

autoritet til å signere

representant

foresatte/verge

myndighed til at underskrive

repræsentant

frihedsberovende

This documents contains 12 pages before this page
Dokumentet inneholder 12 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 12 sivua ennen tätä sivua
Dette dokument indeholder 12 sider før denne side

Detta dokument innehåller 12 sidor före denna sida

MARITTA JOHANNA WASSTRÖM

Company - Yritys - Företag - Selskap - Virksomhed: Uudenmaan piiri

67a51e95-54f8-4e90-8ba2-45f1bcd94d8c - 2025-04-03 18:19:22 UTC +03:00

BankID / MobileID - 6d58eef3-97ba-4627-b721-97292bc23cb7 - FI

Authority to sign - Asemavaltuutus - Ställningsfullmakt - Autoritet til å signere - Myndighed til at underskrive

JUHO PETTERI PAHAJOKI

f7efc3f6-5ff4-4059-b8bf-59953464f538 - 2025-04-03 19:13:37 UTC +03:00

BankID / MobileID - 3670448f-968c-48b3-88e6-a65ba20ce5e9 - FI

LAURI VALTTER MIKAEL SALO

fbeacfd4-acc3-45f0-a377-7d26576815e0 - 2025-04-03 19:52:26 UTC +03:00

BankID / MobileID - df8f7952-3c75-408e-9225-f770868c7fba - FI

MARJA SISKO HELENA NOUSIAINEN

d792980f-c35e-4c63-9c55-85f66aaf2649 - 2025-04-03 19:52:30 UTC +03:00

BankID / MobileID - 04e5b364-552e-4b20-bfdf-a4d8a6d8b40a - FI

TUOMAS ILARI KETTUNEN

7720b88a-6398-45db-ba98-631c0d6f98aa - 2025-04-04 14:43:17 UTC +03:00

BankID / MobileID - 109b332e-ec5a-43d2-9f85-7946e91a8efa - FI

PEKKA TAPIO KUUSISTO

ec40953a-a89a-4492-9899-30e3cfef4de8 - 2025-04-04 16:22:39 UTC +03:00

BankID / MobileID - b41d30ff-a84b-4eed-9e8f-a9095105e1ff - FI

PIIA IIDA SYLVIA RAUTIOILA

Company - Yritys - Företag - Selskap - Virksomhed: Suomen keskusta

e8ca3986-d98c-4100-82f4-ec0276595986 - 2025-04-06 16:31:32 UTC +03:00

BankID / MobileID - 1d019cfa-ad45-44bb-b79a-37fd929e64b - FI

Authority to sign - Asemavaltuutus - Ställningsfullmakt - Autoritet til å signere - Myndighed til at underskrive

authority to sign
representative
custodial

asemavaltuutus
nimenkirjoitusoikeus
huoltaja/edunvalvoja

ställningsfullmakt
förmånsfullmakt
förvaltare

autoritet til å signere
representant
foresatte/verge

myndighed til at underskrive
repræsentant
frihedsberovende

SIGNATURES**ALLEKIRJOITUKSET****UNDERSKRIFTER****SIGNATURER****UNDERSKRIFTER**

This documents contains 13 pages before this page
Dokumentet inneholder 13 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 13 sivua ennen tätä sivua
Dette dokument indeholder 13 sider før denne side

Detta dokument innehåller 13 sidor före denna sida

ANTTI ILMARI VILHELM KURVINEN

7be365c0-4420-4229-bfe3-91ce73a0abf3 - 2025-04-07 12:05:35 UTC +03:00
BankID / MobileID - 2f052433-672e-4795-ad45-0b2c75d7619a - FI

MARKUS SAMULI LOHI

fdd7563e-0ac4-476d-8f56-bf746071c0b4 - 2025-04-11 20:14:12 UTC +03:00
BankID / MobileID - 8b27df12-8cfa-429f-92d2-05855395ae12 - FI

HEIKKI SAKARI SUOMALA

Company - Yritys - Företag - Selskap - Virksomhed: Keski-Suomen keskusta

6324f925-c224-47b0-ba8d-9b7a65b23945 - 2025-04-12 18:16:47 UTC +03:00

BankID / MobileID - f9b23fac-9be4-44b4-8ac1-a937c7a64877 - FI

Authority to sign - Asemavaltuutus - Ställningsfullmakt - Autoritet til å signere - Myndighed til at underskrive

Jere Pekka Tapio

9c7ed592-77eb-4122-ba07-76156a1f675b - 2025-04-14 20:34:54 UTC +03:00
BankID / MobileID - 651a4779-147f-445d-beaa-3ff5d803a6c3 - FI

HANNU VALTTERI MIKKILÄ

e48e796f-4f00-4549-9c40-dd62baf4bef4 - 2025-04-14 20:59:51 UTC +03:00
BankID / MobileID - a17591e7-5d38-4b8f-81fc-193e12f63c68 - FI

PÄIVI MARJATTA MONONEN-MIKKILÄ

7e456d08-64f8-496c-9cda-68d3ca034ef6 - 2025-04-14 21:07:00 UTC +03:00
BankID / MobileID - 2def45cd-84ea-44a7-bcd0-bd59da40a271 - FI

OLLI AULIS RAINIO

eba3a371-8583-4909-8cc8-8decdeb53a2b - 2025-04-14 21:12:33 UTC +03:00
BankID / MobileID - b20b1bb4-09d5-4643-93fc-368d8dde25f8 - FI

authority to sign
representative
custodial

asemavaltuutus
nimenkirjoitusoikeus
huoltaja/edunvalvoja

ställningsfullmakt
firmateckningsrätt
förvaltare

autoritet til å signere
representant
foresatte/verge

myndighed til at underskrive
repræsentant
frihedsberovende

SIGNATURES**ALLEKIRJOITUKSET****UNDERSKRIFTER****SIGNATURER****UNDERSKRIFTER**

This documents contains 14 pages before this page
Dokumentet inneholder 14 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 14 sivua ennen tätä sivua
Dette dokument indeholder 14 sider før denne side

Detta dokument innehåller 14 sidor före denna sida

SARI RAILA MARIANNE PALMU

40226600-5c09-4a25-b3c6-141ab638a685 - 2025-04-15 08:54:11 UTC +03:00
BankID / MobileID - 33192f46-933f-43db-a0be-ef9a62c393df - FI

authority to sign
representative
custodial

asemavaltuus
nimenkirjoitusoikeus
huoltaja/edunvalvoja

ställningsfullmakt
firmateckningsrätt
förvaltare

autoritet til å signere
representant
foresatte/verge

myndighed til at underskrive
repræsentant
frihedsberovende

Toimintakertomus 2024

Puoluesihteerin johdanto toimintavuoteen

Tuhannet Keskustan aktiivit vaikuttivat tavoitteidensa ja ihanteidensa puolesta kaikkialla Suomessa vuonna 2024. Keskustan järjestöaktiivien ja jäsenten määrätietoisen työn ansiosta suomalaisten luottamus Keskustaa kohtaan kasvoi toimintavuoden aikana merkittävässä määrin.

Keskusta vaikutti määrätietoisesti paikallisella, alueellisella ja valtakunnallisella tasolla sekä Euroopan parlamentissa. Keskusta tarjosi talouspolitiikan vaihtoehtoa hallituksen politiikan tilalle ja puolusti suomalaisten lähipalveluita kaikissa vaikuttamisen paikoissa. Tuhannet Keskustan tunnusten alla vaikuttavat luottamushenkilöt tekivät hartiavoimin töitä sen hyväksi, että Keskustan tavoitteet etenevät.

Keskusta-liikkeen vuosi 2024 kulminoitui laajaa huomiota saaneeseen 80.puoluekokoukseen Jyväskylässä. Reilusti yli 2000 ihmistä koonneessa puoluekokouksessa Suomen Keskusta linjasi sadoista keskeisistä yhteiskunnallisista kysymyksistä ja päätti käynnistää merkittäviä ohjelmallisia projekteja suomalaisen suunnan parhaaksi. Puoluekokous valitsi Keskustan puheenjohtajaksi kansanedustaja Antti Kaikkosen Sipoosta.

Keskustalaisten toimintavuotta 2024 leimasi neljät vaalit. Keskustan asettaman presidenttiehdokkaan, tohtori Olli Rehnin vaikuttava kampanja herätti suomalaisten kiinnostusta Keskustaan kohtaan ja kevät-kesällä käydyt Euroopan parlamentin vaalit puolestaan osoittivat, että keskustalaisten ehdokkaiden viestit ryhdikkäämmästä Euroopasta nauttivat laajaa kannatusta.

Ensimmäisen vuosipuoliskon vaalien myötä Keskustaan liittyneiden uusien jäsenten ja vaalitoiminnan ansiosta Keskusta saattoi kesän jälkeen käydä määrätietoiseen työhön ehdokkaiden houkuttelemiseksi vuonna 2025 käytäviin kunta- ja aluevaaleihin.

Toimintavuoden 2024 myötä suomalainen Keskusta-liike käy vuoteen 2025 itseensä luottavaisena ja rakentaen näköistään vaihtoehtoa paremmaksi suunnaksi Suomelle. Suomen Keskusta seisoo suomalaisesta elämäntavasta kumpuavien ihanteiden puolella myös tulevaisuudessa ja nojaa kannatuksessaan suomalaisten luottamukseen.

Vaalit

Presidentinvaali

Neljien vaalien vuosi lähti liikkeelle vauhdikkaasti, kun presidentinvaaleissa päästiin varsinaiseen debattivaiheeseen. Keskustan ja valitsijayhdistyksen yhteinen ehdokas Suomen Pankin pääjohtaja, tohtori Olli Rehn onnistui niin joulun alla kuin vuoden alussakin olleissa televisioesiintymisissä hyvin. Rehn oli ainoa kärkipään ehdokas, joka otti lujasti kantaa niin työmarkkinarauhan puolesta kuin julkisen talouden tilanteeseenkin. Nämä yhdistettynä somemarkkinoinnissa löydettyyn rennompaan materiaalityöntekemiseen näkyivät myös kasvuna kannatuskyselyissä. Tammikuussa Keskustan aktiivit yhdessä valitsijayhdistyksen

vapaaehtoisten kanssa tekivät myös suuren määrän kenttäkampanjointia Rehnin kanssa mutta myös täysin oma-aloitteisesti.

Lopulta paikka toisella kierroksella ei kuitenkaan irronnut. Rehn oli ehdottoman osaava ja luotettava ehdokas, jolle oli helppo tehdä vaalityötä. Vakaa kuin kallio oli myös yleisesti tulkittu erittäin onnistuneeksi sloganiksi, jolla ehdokkaan heikkoudeksi arvioitu harmaus saatiin käännettyä epävarmassa maailmantilanteessa vahvuudeksi. Kampanjassa olisi kuitenkin tullut aloittaa kyselyissä johtavissa asemissa olevien ehdokkaiden haastaminen aikaisemmin. Myös Rehnin tunnettuus Keskustan kannattajien joukossa yliarvioitiin.

Rehnin 15,5 % kannatus oli selkeästi korkeampi kuin Keskustan kannatus edellisissä eduskuntavaaleissa vajaata vuotta aiemmin. Kampanja onnistui etenkin kaupunkien kannatuksen kanavoimisessa sekä alle 30-vuotiaiden äänestäjien tavoittamisessa. Sen sijaan perinteisillä Keskustan vahvoilla tukialueilla ei saatu niin vahvaa johtoasemaa kuin toivottiin, vaan äänet jakautuivat kärkiehdokkaiden kesken melko tasaisesti. Keskustan järjestökoneiston ja valitsijayhdistyksen vapaaehtoisten organisaatioiden yhdistämisessä oli haasteita. Kampanja saatiin lopulta tammikuussa kaikilta osin hyvään vauhtiin ja julkisuus oli positiivista, mutta se tapahtui kokonaisuutta ajatellen liian myöhään. Kärkeä ei enää pystytty tavoittamaan, kun media keskittyi spekuloimaan sillä, ketkä kaksi kolmikosta Stubb-Haavisto-Halla-aho päätyvät toiselle kierrokselle.

Euroopan parlamentin vaalit

Euroopan parlamentin vaalien ehdokashankinta oli aloitettu vuoden 2023 syksyllä ja ensimmäiset ehdokkaat nimettiin virallisesti puoluevaltuustossa marraskuussa samana vuonna ja viimeiset puoluehallituksessa huhtikuun lopulla. Ehdokaslistasta tuli alueellisesti kattava, osaamiseltaan monipuolinen ja ikäjakaumaltaan nuorekas. Ehdokkaita koulutettiin kahteen otteeseen lähikoulutuksissa maaliskuussa Kuopiossa ja huhtikuussa Helsingissä sekä lisäksi etäkoulutuksina.

Vaaleihin mentiin sloganilla Ryhtiä Eurooppaan, jolla haluttiin korostaa Euroopan velvollisuutta ottaa suurempi vastuu maanosan omasta turvallisuudesta ja talouskasvusta. Ohjelmatyöstä on kerrottu tarkemmin toimintakertomuksen osiossa Poliittinen valmistelu ja ohjelmatyö.

Keskusta sai vaaleissa lopulta 11,8 % kannatuksen ja säilytti kaksi paikkaansa Euroopan parlamentissa. Tulos oli -1,8%-yksikköä heikompi kuin edellisissä EU-vaaleissa, mutta puoli prosenttiyksikkö korkeampi kuin vuotta aiemmin käydyissä eduskuntavaaleissa. Samalla Keskustan sijoitus nousi viideltä sijalta neljänneksi. Vaaleissa suurin yllätys oli Vasemmistoliiton nousu toiseksi suurimmaksi puolueeksi Li Anderssonin valtavalla 250 000 henkilökohtaisen äänen kannatuksella.

Kunta- ja aluevaalit

Kunta- ja aluevaalien 2025 ehdokashankinta oli koko vuoden 2024 kantavia teemoja. Kovan vaalisuman keskellä siihen päästiin panostamaan suhteellisen myöhään, vasta reilua vuotta ennen ehdokaslistojen jättämistä. Tilannetta monimutkaisti myös se, että ensimmäistä

kertaa kunta- ja aluevaalien ehdokashankintaa tehtiin yhtä aikaa. Koska keväällä 2024 järjestettiin myös Euroopan parlamentin vaalit ja Keskustan puoluekokous kesäkuussa Jyväskylässä, saatiin ehdokashankinta laajemmin jalkautettua kuntiin vasta kesälomien jälkeen. Myöhäinen liikkeellelähtö näkyi koko syksyn ajan matalampina ehdokasmäärinä kuin neljä vuotta aiemmin, mutta uusia ehdokkaita saatiin kuitenkin mukaan samaan tahtiin edellisten kuntavaalien kanssa.

Kunta- ja aluevaalien ohjelmallinen valmistelu keskittyi kahteen puolueen työryhmään eli Timo Kietäväisen puheenjohtajaan hyvinvointityöryhmään sekä Keskustan varapuheenjohtaja (kesään 2024 asti) Petri Honkosen puheenjohtaman alue- ja kuntatyöryhmään. Työryhmät valmistelivat linjaukset Jyväskylän puoluekokouksen hyväksyttäväksi. Varsinaiset tavoiteohjelmat kunta- ja aluevaaleihin hyväksyttiin joulukuun puoluehallituksessa. Ohjelmatyöstä on kerrottu tarkemmin toimintakertomuksen osiossa Kunta-, maakunta- ja hyvinvointialueet.

Kunta- ja aluevaaleihin kouluttautuminen alkoi Tulevaisuusakatemia myötä keväällä 2024. Keväällä järjestettiin kaksi 22.-24.3. ja 3.-5.5. lähijaksoa, joissa keskityttiin politiikkataitoihin ja vaikuttamiseen. Kevään ja syksyn aikana järjestettiin webinaareja eri aihepiireistä mukaan lukien talouspolitiikka, työelämä, sivistys, hyvinvointi jne. Lisäksi 12.-13.10.2024 Peurungassa järjestetty Aluepäättäjäpäivät olivat avoin koulutustilaisuus aluevaaliehdokkuutta miettiville tai ehdokkaiksi jo ilmoittautuneille. Ehdokkaita koulutettiin syyskuusta lähtien etäkoulutuksissa keskiviikkoisin. Lähikoulutukseen kokoonnuttiin lisäksi lokakuussa Helsinkiin. Etäkoulutuksissa teemoina olivat kampanjointi yleensä, somemarkkinointi, Keskustan poliittiset linjat ja vaalirahoitus. Lähikoulutuksessa hiottiin lisäksi esiintymistaitoja. Järjestötoimijoille järjestettiin useampaan kertaan ehdokashankintakoulutuksia sekä järjestötoiminnan johtamista.

Puolue- ja eduskuntaryhmien johtohenkilöt toimivat vaalityön tukena koko vuoden ajan sekä tekemällä konkreettista ehdokashankintaa, että kirittämällä paikallisia toimijoita Pelastetaan palvelut -kiertueella syyskuusta 2024 lähtien. Syys-joulukuussa keskustalaiset järjestivätkin yhteensä satoja tilaisuuksia ympäri maata lähes jokaisessa Suomen kunnassa.

Kunta-, maakunta- ja hyvinvointialuetoiminta

Hyvinvointiyhteiskunnan ja palveluiden puolustaminen Keskustan keskeinen teema

Kuntien ja hyvinvointialueiden rahoituskriisi on synkistynyt Orpon hallituksen kaudella. Hallituksen halu huolehtia ihmisten hyvinvointipalveluista on ollut olematonta ja tilanne on ajautunut siihen, että moni hyvinvointialueen päättäjä on joutunut miettimään, onko parempi rikkoo lakia alijäämien kattamisvelvoitteen suhteen vaiko vaarantaa ihmisten terveys karsimalla palveluverkkoa. Keskusta joutui tästä syystä jättämään eduskunnalle marraskuussa välikysymyksen suomalaisten sosiaali- ja terveystalouden pelastamiseksi. Välikysymyksessä peräänkuulutettiin vastauksia hallitukselta, miten se aikoo varmistaa, että jokainen suomalainen saa perustuslain mukaiset sosiaali- ja terveystaloudelliset palvelut, kun hallitus samaan aikaan leikkaa palveluista ja lisää yksityisen hoidon Kela-korvauksia. Keskusta kysyi, miksi hallitus ei anna hyvinvointialueille lisää aikaa talouden kuntoon laittamiseen, jotta pakkoraossa tehtävältä ihmisten lähipalvelujen karsimiselta ja keskittämislähtöisyyttä välttäisiin.

Keskusta on huolissaan myös pienituloisten asiakasmaksujen korotuksista, hyvinvointialueiden vuokratyövoiman kasvavista kuluista sekä ammattitaitoisten työntekijöiden saatavuudesta alueille. Välikysymyksessä oli mukana myös Liike Nyt.

Kuntapuolella kuntien uudet tehtävät eli vastuu asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä, alueen elinvoimasta, kestävästä kuntataloudesta sekä turvallisesta ja toimivasta elinympäristöstä ovat niin ikään koetuksella, kun hallitus ilmoitti syksyllä 2024 kunta- ja alueministeri Anna-Kaisa Ikonen johdolla, että kuntien valtionosuusuudistuksen valmistelu siirtyy ainakin kuntavaalien jälkeiseen aikaan. Keskusta on pyytänyt valmisteluun liittyviä laskelmia siinä onnistumatta. Kuntaliitosta on arvioitu, että vuonna 2025 Suomessa on jo noin 40 negatiivisten valtionosuuksien kuntaa eli kuntaa, jotka maksavat valtiolle lakisääteisten tehtäviensä hoidosta. Tilanne on kuntien kannalta toivoton.

Muutoksia keskustan kunta-, maakunta- ja hyvinvointialuetoiminnassa

Keskustan pitkäaikainen poliittinen asiantuntija, joka hoiti kunta-, maakunta- ja hyvinvointialueasioita, jäi ansaitulle eläkkeelle alkuvuodesta 2024. Hänen työtään jatkamaan valittiin yhteiskuntatieteiden maisteri Pauliina Maukonen, joka aloitti helmikuussa 2024. Henkilövaihdos mahdollisti sisäisten toimintojen organisoinnin uudelleen.

Toimintavuonna 2024 on pidetty kuukausittaisia hyvinvointialuevaltuutettujen Teams-tilaisuuksia ja koulutuksia puoluejohdolla eri aihepiireistä, miniseminaari aluepäättäjien esteellisytydestä ja vaalikelpoisuudesta puoluekokouksen yhteydessä Jyväskylässä sekä kaksipäiväinen 12.-13.10.2024 aluepäättäjäseminaari Peurungassa. Tässä lähiseminaarissa keskityttiin etenkin sosiaali- ja pelastuspalveluihin sekä vanhustenhoivaan. Lisäksi kokoonnuttiin mm. aluehallitusten puheenjohtajien ja valtuustoryhmien puheenjohtajien kesken pohtimaan alueiden tarpeita ja vaihtamaan näkemyksiä hyvistä käytännöistä ja palveluverkkomuutoksista.

Kuntapäättäjille suunnattuja Teams-tilaisuuksia järjestettiin toimintavuoden aikana neljä. Nämä käsittelivät kuntien tehtäviä, rahoitusta sekä varautumista tulevaan. Yhteydenpitoa puolueen sekä alueilla ja kunnissa toimivien päättäjien kesken on pidetty yllä säännöllisillä uutiskirjeillä, koulutuksilla sekä pikaviestiryhmin. Vuoden aikana puolue toimistolta on osallistuttu usean piirin, kunnallisjärjestön ja valtuustoryhmän tilaisuuksiin. Piireissä sijaitsevien aluekoordinaattoreiden työn tueksi on järjestetty kuukausipalavereita. Kuukausipalaverit tukevat myös puolue toimiston kunta- ja hyvinvointialueasioiden valmistelua.

Kunta- ja aluevaaleihin valmistautuminen

Kuntavaalien tavoiteohjelmaa on valmisteltu kansanedustaja Petri Honkosen johtamassa alue- ja kuntatyöryhmässä, joka nimettiin vuoden 2023 lopussa. Työryhmä kokoontui toimintavuoden 2024 aikana kuusi kertaa. Tavoiteohjelmassa haluttiin korostaa perheiden palveluita, sivistyksen ja kulttuurin roolia elämänlaadulle sekä kuntien rahoitusjärjestelmän pikaista uudistamistarvetta.

Hyvinvointialuevaalien ohjelmavalmistelua on johtanut Timo Kietäväisen puheenjohtama hyvinvointityöryhmä, joka kokoontui yhdeksän kertaa. Päätyöryhmällä oli lisäksi liki 15

alatyöryhmää, jotka kokoontuivat itsenäisesti. Ohjelman painopisteiksi nousivat hyvinvointipalveluiden uudistamistarve, lähipalveluiden turvaaminen koko Suomessa perhelääkärimallilla sekä palvelujärjestelmän rakentaminen julkisten palveluiden perustalle. Työryhmä valmisteli tavoiteohjelman lisäksi puoluevaltuuston keväällä 2024 hyväksymän lähipalvelulinjauksen sekä elokuussa julkaistun kannanoton hyvinvointialueiden valtiollisen ohjauksen muutostarpeista.

Molempia ohjelmia on valmisteltu laajasti keskustaväkeä osallistaen. Ohjelmiin on pystynyt vaikuttamaan niin puoluevaltuuston kuin puoluekokouksen ohjelmavaliokunnissa, kaikille avoimissa Teams-tilaisuuksissa, kunta- ja aluepäättäjille suunnatuissa Teams-illoissa sekä antamalla yhdistysten tai sisarjärjestöjen kautta lausuntoja kunta- ja hyvinvointilinjauksiin. Kunta- ja hyvinvointilinjaukset hyväksyttiin Jyväskylän puoluekokouksessa kesällä 2024. Lopullisen muotonsa vaalien tavoiteohjelmat saivat puoluehallituksessa joulukuussa 2024. Kunnanjohtajille järjestettiin laaja ajatustenvaihtotilaisuus keskustan kuntapoliittisesta linjauksesta puheenjohtaja Antti Kaikkosen johdolla Kuntamarkkinoiden yhteydessä 19.9.2024. Tilaisuuteen osallistui liki 40 kunnanjohtajaa eri puolilta Suomea.

Suunta Suomelle- ohjelmatyön rinnalla kulki vuonna 2024 Suunta alueille-ohjelmatyö, jonka tavoitteena oli pohtia ja linjata piiritasolla tai jopa seutukunnittain alueen mahdollisuuksia ja haasteita ja miten keskustalaisella politiikalla niihin vastataan. Piireissä järjestettiin useita keskustelutilaisuuksia aiheen tiimoilta. Piirien syyskokoukset hyväksyivät ohjelmapaperit osana alue- ja kuntavaaleihin valmistautumista. Paperit toimivat myös piirikohtaisten eduskuntavaalien ohjelmatyön pohjana. Puoluejohdosta tätä työtä johti varapuheenjohtaja Hilka Kemppi.

Poliittinen vaikuttaminen ja sidosryhmätyö

Keskustan järjestöllisten vaikuttamiselimien rinnalla puolueen kunta- ja hyvinvointialuepolitiikkaa rakennettiin Kuntaliiton hallitus- ja valtuuskuntaryhmän sekä Kevan keskustaryhmän toimesta. Kuntaliiton valtuuskunta vaati hallituksen kuntapoliittikkaan muutosta keväällä 2024. Vaatimukset kovenivat syksyyn mennessä, jolloin keskustan hallitusryhmä peräänkuulutti kunnille pikaista rahoitusjärjestelmän uudistusta. Kuntaliiton valtuuskunta puolestaan piti hallituksen kaavailemia ammatillisen koulutuksen leikkauksia vääränä säästökohteena.

Kevan keskustalaiset päättäjät kokoontuivat keskiryhmien (mukaan lukien perussuomalaiset) yhteiseen eläkeseminaariin 14.-16.11.2024 valtuuston puheenjohtaja Eero Reijosen johdolla. Vuoden aikana tavattiin useita keskeisiä kunta- ja sotepoliitiikan toimijoita ajatustenvaihdon ja vaalien merkissä.

Poliittinen valmistelu ja ohjelmatyö

Keskusta jatkoi vuonna 2024 oppositiopolitiikassaan linjaa, jonka se oli määritellyt vuoden 2023 eduskuntavaalien jälkeen. Puolue korosti itsenäistä toimintaa keskustalaisten arvojen ja tavoitteiden puolesta. Keskusta toimi oppositiossa ratkaisuja etsivänä tulevaisuuspuolueena, joka antoi hallitukselle tukensa silloin, kun sen esitykset ja politiikka

vastasivat Keskustan arvoja ja näkemyksiä. Silloin kun hallituksen politiikka oli Suomen ja suomalaisten etujen vastaista, Keskusta esitti oman vaihtoehdonsa.

Vastavalittu puheenjohtaja Antti Kaikkonen tiivistä keskustalaisten yhteisen työnsaran Jyväskylän puoluekokouksen linjapuheessaan 16.6.2024:

1. Me rakennamme parhaan vaihtoehdon ja linjan.
2. Me kohtaamme suomalaiset parhaiten.
3. Me luomme parhaan joukkuehengen.

Keskusta korosti vaihtoehdoissaan tulevaisuustoivoa, mutta se edellytti suunnan muutosta Orpon-Purran hallituksen politiikkaan. Keskustan politiikan kärkitavoitteet tiivistettiin loppuvuonna 2024 kahteen lauseeseen: Tuplataan talouskasvu. Pelastetaan palvelut.

Poliittisen ja ohjelmatyön valmistelussa hyödynnettiin uutta tilaisuuskonseptia – tulevaisuusfoorumeja. Ne olivat kutsutilaisuuksia, joissa puolueen valtakunnan ja piiritason toimijat keskustelivat kansalais- ja etujärjestöjen sekä asiantuntijoiden kanssa ajankohtaisista ja tulevaisuuden kannalta tärkeistä aiheista. Tulevaisuusfoorumeita järjestettiin toimintavuoden aikana kaksi: 19.3. (aiheena liikenne) ja 11.12. (aiheena perhe- ja väestöpolitiikka).

Kohti kahta suurta ohjelmaprojektia

Jyväskylän puoluekokous päätti periaateohjelman uudistamisesta ja Suunta Suomelle -ohjelman valmistelusta. Molemmat hyväksytään Keskustan puoluekokouksessa kesäkuussa 2026. Suunta Suomelle -ohjelma muodostaa myös perustan vuoden 2027 eduskuntavaaliohjelmalle.

Periaateohjelmassa kerrotaan ne Keskustan arvot ja aatteen suuret suuntaviivat, joihin muut puolueen ohjelmat, politiikka ja toiminta perustuvat. Ohjelman uudistamisen projektisuunnitelmaan sisällytettiin toimintaa kolmella tasolla vuosien 2025-2026 aikana: 1. piireissä järjestetään periaatepajoja eli keskusteluja ja ideariihä 2. puolue järjestää virtuaalisia periaatepajoja ja keskusteluja 3. ohjelmaprosessin aikana tehdään jäsenkysely. Periaateohjelmatyössä päätettiin hyödyntää myös tekoälyä jäsenkyselyn tuloksia analysoitaessa.

Suunta Suomelle -ohjelmatyössä on kyse Suomen ja suomalaisten tulevaisuuden kannalta tärkeimmistä haasteista. Jyväskylän puoluekokous hyväksyi ohjelmatyön pohjaksi ns. tilannekuvapaperin. Siinä esitetään ne isot kysymykset ja teemat, joihin Keskusta lähtee hakemaan ratkaisuja varsinaisessa Suunta Suomelle -ohjelmatyössä.

Vuoden 2024 lopulla puoluehallitus hyväksyi Suunta Suomelle -ohjelmaprojektin aikataulutuksen ja käsittelyprosessin. Puoluetoimisto valmisteli myös ohjeistukset, nettisivut ja muut aineistot ohjelmaprojektin ensimmäistä, vuonna 2025 piireissä ja kunnallisjärjestöissä toteutettavaa, kenttäkäsittelyä varten.

Kolme vaaliohjelmaa

Keskustan puoluehallitus hyväksyi kokouksessaan 21.3. ohjelman Euroopan Parlamentin vaaleihin. Sen oli valmistellut kansanedustaja Jouni Ovaskan johtama Keskustalaisempi Eurooppa -työryhmä.

Ohjelma sisälsi yksitoista asiakokonaisuutta (teesiä):

1. Rauhan ja turvallisuuden unioni
2. Vahva ja kriisinkestävä unioni
3. Alueiden unioni
4. Nuorisopolitiikka nuoria ja tulevia sukupolvia varten
5. Kannattavaa maataloutta
6. Itsenäistä metsäpäättövaltaa
7. Toimivien sisämarkkinoiden ja kilpailukyvyyn unioni, jossa noudatetaan vastuullista talouspolitiikkaa
8. Hiilineutraali unioni
9. Ikääntyvä Eurooppa tarvitsee uutta työvoimaa
10. Toimivat liikenneyhteydet parantavat Suomen saavutettavuutta
11. Järkevä ja tehokas EU

Joulukuussa 2024 Keskustan puoluehallitus hyväksyi erilliset ohjelmat sekä kunta- että aluevaaleihin. Niiden valmistelusta ja sisällöistä kerrotaan tämän toimintakertomuksen luvussa ”Kunta-, maakunta- ja hyvinvointialuetoiminta”

Työryhmät

Keskustan ohjelmatyötä ja politiikan linjauksia valmistelevista työryhmistä jatkoivat alkuvuoden ajan työtään seuraavat avoimen haun kautta perustetut työryhmät:

Ulko- ja turvallisuuspoliittinen työryhmä, pj. Mikko Savola
Talouspoliittinen työryhmä, pj. Markus Lohi
Kunta- ja aluetyöryhmä, pj. Petri Honkonen
Hyvinvointityöryhmä, pj. Timo Kietäväinen
Keskustalaisempi Eurooppa -työryhmä, pj Jouni Ovaska (toimikausi päättyi virallisesti Euroopan Parlamentin vaaleihin)

Uutena työryhmänä nimettiin tammikuussa 2024 ilmasto-, energia- ja ympäristötyöryhmä, pj Eeva Kalli.

Syksyllä 2024 laitettiin avoimeen hakuun seuraavat työryhmät:

Sivistys- ja koulutustyöryhmä, (nimettiin joulukuussa 2024, pj. Hilkka Kemppe)
Tekoälytyöryhmä, (nimettiin joulukuussa 2024, pj. Sofia Tuovinen)
Työelämätyöryhmä (nimettiin tammikuussa 2025, pj Tuomas Kettunen)
Mielenterveystyöryhmä (nimettiin tammikuussa 2025, pj. Hanna Kosonen)
Luottamusyhteiskunnan tulevaisuus -työryhmä (nimettiin tammikuussa 2025, pj. Jere Tapio)

Lisäksi nimettiin etenkin Suunta Suomelle -ohjelman valmistelutyötä varten selvityshenkilöt seuraavia teemakokonaisuuksia varten:

Ikäihmiset ja ikääntyminen, Raimo Ikonen
Maahanmuutto ja kotoutuminen, Joonas Könttä

Selvityshenkilöt valmistelevat Keskustan hyvinvointityöryhmän alatyöryhmien työtä hyödyntäen Keskustan ratkaisuesityksiä teemojensa mukaisiin kysymyksiin ja haasteisiin.

Joulukuussa työryhmät ohjeistettiin Suunta Suomelle -ohjelman pohjatekstien ja laajempienkin vuoden 2027 eduskuntavaaleihin tähtäävien ohjelmallisten politiikkalinjausten valmisteluun.

Osalla työryhmistä oli alatyöryhmiä tai jaostoja. Lisäksi avoimen haun kautta nimetyt työryhmät veloitettiin perustamaan aihepiiriään koskeva verkosto, johon kutsuttiin ne hakijat, joita ei varsinaiseen työryhmään nimetty. Verkostoja voi laajentaa muutoinkin koko ajan uusilla jäsenillä.

Työryhmät toimivat puoluehallituksessa hyväksytyn Keskustan työryhmien ohjesäännön mukaisesti. Työryhmät kokoontuivat pääosin etäyhteyksin.

Varsinaisen työryhmätoiminnan ulkopuolella Keskusta valmisteli varapuheenjohtaja Hilikka Kempin johdolla poliittisen linjauksen ”Etsinnässä vauvabuumi”. Lokakuussa 2024 julkaistussa linjauksessa esitettiin puolueen kymmenen keinoa syntyvyyden ja positiivisen väestönkehityksen tukemiseksi.

Kokousten kannanotot

Keskustan keskeisimmät päätöksentekokoelimet ottivat vuonna 2024 seuraavat kannanotot:

Puoluekokous 16.6.2024

Jokainen nuori tarvitsee turvallisen aikuisen

Puoluevaltuuston vuosikokous 27.4.

Hallituksen sote-politiikka tulee kalliiksi

Puoluevaltuuston syyskokous 27.11.

Kansallisomaisuuden kevytmielinen kaupittelu torjuttava

Keskusta edellyttää tekoja aluevalvonnan, uusiutuvan energian ja huoltovarmuuden hyväksi

Puoluehallituksen ja sen työvaliokunnan kannanotot

Orpon ja Purran eläkeriita vihellettävä poikki (puoluehallitus 11.4.)

Hallituksen keskityttävä lähipalvelujen pelastamiseen hallintopelien sijaan (työvaliokunta 28.9.)

Hallituksen Itä-Suomi -ohjelmasta tuli pannukakku (työvaliokunta 14.11.)

Kannanotot ovat kokonaisuudessaan toimintakertomuksen liitteinä.

Aloitteet, kyselyt, ja lausunnot

Keskustan jäsenjärjestöt lähettivät määräaikaan mennessä Jyväskylän puoluekokouksen käsiteltäväksi 309 aloitetta, mikä on suurin määrä 2000-luvulla. Aloitteet koskettelivat laajasti niin puolueen oman toiminnan kehittämistä kuin politiikan sisältökysymyksiäkin.

Eniten puoluekokousaloitteita eli 54 tuli puolueen järjestötoiminnasta- ja taloudesta. Sosiaali- ja terveystaloudellisia, sosiaaliturvaa, eri etuuksia ja perhepolitiikkaa koskevia puoluekokousaloitteita tuli 47. Seuraavaksi eniten aloitetta (32) tuli koulutukseen sekä talous-, vero- ja elinkeinopolitiikkaan liittyen (32),

Puoluehallitus vastasi 10 sille lähetettyyn aloitteeseen.

Lisäksi Keskusta antoi lausuntoja ja asiantuntijalausuntoja puolueelle saapuneisiin lausuntopyyntöihin.

Puolue toimisto vastasi toimintavuonna satoihin yksittäisiltä kansalaisilta, medialta ja järjestöiltä tulleisiin yhteydenottoihin, kyselyihin ja kysymyksiin. Euroopan Parlamentin vaalien osalta puolue toimisto lähetti vastaukset 17 vaalikoneeseen tai kyselyyn. Puolue toimisto avusti myös presidentinvaaleja koskevissa kyselyiden ja vaalikoneiden vastausten valmistelussa Olli Rehnin kampanjaorganisaatiota ja ehdokasta.

Tutkimustoiminta ja -yhteistyö

Keskusta hyödynsi politiikan valmistelussa tutkimustietoa, tilastoja ja mielipidemittauksia sekä ministeriöiden, muiden julkisyhteisöjen ja tutkimuslaitosten tuottamaa aineistoa.

Keskusta tilasi myös maksullista tutkimusta. Keskusta muun muassa toteutti muiden puolueiden ja Kantar TNS:n (myöhemmin Verian) kanssa yhteistutkimuksen (puoluebarometri) lokakuussa 2024. Kevään 2024 puoluebarometria Keskusta ei tilannut.

Maaseudun Sivistysliitossa omana yksikkönään toimiva Ajatuspaja Alkio oli Keskustalle tärkeä yhteistyökumppani tutkimustoiminnassa. Toinen merkittävä yhteistyökumppani oli Alde Party Survey.

Puolue toiminta ja järjestötyö

Vuoden 2024 keväällä viimeisteltiin puolueen järjestöstrategiatyö. Itse strategia hyväksyttiin 2024 kevään puoluevaltuustossa. Puolueen järjestöstrategia käsittää järjestöllisen toiminnan kokonaisuuden tarkastelun, sisältäen mm. järjestölliset toimintatavat ja -kulttuurin sekä

rakenteet, jäsenyysskonseptin ja järjestöllisen viestinnän. Puolueen järjestötyöryhmä toimi strategiaproessin ohjausryhmänä. Puoluetoimistolla käytännön työnyrkkinä toimi strategiaryhmä, jossa mukana olivat puoluesihteerit Antti Siika-aho, järjestöpäällikkö Pekka Reponen, järjestökehittäjä Suvi Louhelainen ja kaupunki- ja kansainvälisen työn suunnittelija Miikkael Azaize. Työssä konsultoi YTT Juha Heikkala, Heikkala Consulting Oy.

Strategiaprosessiin osallistettiin Keskustan jäsenet, puolueen yhdistykset ja Keskustan työntekijät sekä luottamushenkilöt. Huhtikuussa toteutettiin jäsenkysely ja loppuvuodesta toteutettiin kysely paikallis-, ja kuntayhdistyksille sekä kunnallisjärjestöille. Järjestöstrategiaa käsiteltiin myös keskustan työntekijöiden neuvottelupäivillä sekä puoluehallituksessa. Vuoden 2024 lopussa aloitettiin strategian jalkauttamistyö järjestönyrkkin toimesta, johon kuului puoluesihteerit Antti Siika-Aho, järjestöpäällikkö Pekka Reponen, järjestöasiantuntija Eemeli Rajala, Pirkanmaan piirin toiminnanjohtaja Janne Riitakorpi, Satakunnan piirin toiminnanjohtaja Leena Pellikka ja Keski-Suomen piirin toiminnanjohtaja Sinikka Varila.

Työntekijöiden neuvottelupäivät

Työntekijöiden neuvottelupäivät järjestettiin toimintavuoden aikana kolme kertaa. Laajat neuvottelupäivät, joihin oli kutsuttu kaikki Keskustajärjestöjen työntekijät, pidettiin Viking Line Cinderellalla 17.-19.9. Tämän lisäksi järjestettiin joka toinen viikko videoneuvotteluita.

Puoluesihteerin ja järjestöpäällikön piirikierrosta jatkettiin vuonna 2024. Piirikierroksella kartoitettiin piirin vaalivalmistautumisen sekä poliittisen- ja järjestötoiminnan tilaa.

Järjestötyöryhmä

Järjestötyöryhmä puoluekokouskaudelle 2024-2026 nimettiin joulukuussa 2024: Puheenjohtaja Antti Siika-aho, varapuheenjohtaja Karri Kallio, jäsenet Mika Ågren, Mervi Mäki-Neste, Anna-Leena Veteläinen, Arttu Laaksonen, Leena Pellikka ja Sinikka Varila sekä sihteereinä järjestöpäällikkö Pekka Reponen ja järjestöasiantuntija Eemeli Rajala.

Työelämätoiminta

Keskustan työelämätoiminta rytmittyi europarlamenttivaaleihin sekä alue- ja kuntavaaleihin valmistautumiseen. Keskustan ay-toimijat osallistuivat vaalien ehdokashankintaan. Keskustalaiset ay-toimijat hankkivat ehdokkaita mm. Superin ja Jyty:n valtuustovaaleihin. Puoluejohdosta vastuu työelämätoiminnasta on ollut varapuheenjohtaja Tuomas Kettusella.

Jäsenrekisteri, yhdistystunnuspilotin käynnistäminen

Jäsenrekisterin käyttäjäystävällisyyttä ja perusominaisuuksia kehitettiin edelleen. Yhdistystunnusten hankkiminen mahdollistettiin paikallis- ja kuntayhdistyksille. Yhdistystunnuskäyttäjille tuotettuja kirjallisia ohjeita kehitettiin. Yhdistystunnuksilla yhdistysten jäsenrekisterivastaavat pääsevät luomaan yhdistyksille uusia jäsenyyksiä sekä toimittamaan piireihin sähköisesti henkilötietolomakkeiden tiedot.

Anonyymi ilmoituskanava ja häirintäyhteyshenkilöt

Jatkoimme anonyymien ilmoituskanavan (whistle blow) hyödyntämistä. Ilmoituskanavan kautta puolueen työntekijöiden ja järjestötoimijoiden on mahdollista tehdä ilmoituksia

epäasiallisesta toiminnasta tarvittaessa myös nimettömästi. Ilmoituskanavan lakisääteisenä tarkoituksena on varmistaa, että henkilö, joka työnsä tai vapaaehtoistoimintansa yhteydessä havaitsee tai epäilee yleisen edun vastaista toimintaa erikseen määritellyillä EU:n tai kansallisen oikeuden aloilla voi ilmoittaa asiasta turvallisesti. Keskustan työntekijät koulutettiin järjestelmän käyttöön. Whistle blow -yhteyshenkilöinä puoluetoimistolla toimivat järjestökehittäjä Suvi Louhelainen ja vaalikoordinaattori Juha Iso-Aho.

Jatkoimme työtä häirinnän ja syrjinnän ehkäisemiseksi. Keskustalla on käytössä sähköinen ilmoituslomake häirintätapauksista ilmoittamista varten. Ilmoituksia häirinnästä voi tehdä myös puhelimitse puoluetoimiston häirintäyhteyshenkilöille. Vuonna 2024 häirintäyhteyshenkilöinä toimivat Juha Iso-Aho, Iida Hämäläinen, Suvi Louhelainen ja vuoden lopusta Eemeli Rajala.

Koulutus

Maaseudun sivistysliitto toimi tuttuun tapaan vuonna 2024 koulutuskumppaninamme.

Kouluttajatiimi Kouluttajatiimin asiantuntijat toimivat puolueen piirien ja yhdistysten apuna järjestökoulutusten toteuttamisessa. Tiimissä oli vuonna 2024 yhdeksän asiantuntijaa.

Keskustan Tulevaisuusakatemia Vuonna 2024 lanseerattiin uusi koulutuskokonaisuus, nimeltään Tulevaisuusakatemia. Vuonna 2024 koulutuksia järjestettiin sekä järjestöllisistä teemoista, että ehdokkaille sopivia koulutuksia. Tulevaisuusakatemia on rakennettu kahdeksan teeman mukaan; vaikuttaminen ja vuorovaikutus, viestintä ja markkinointi, kansainvälisyysosaaminen, tulevaisuusosaaminen, järjestöhallinto, keskustalainen lähipolitiikka, ehdokasvalmennus ja keskusta-aate ja politiikka tutuksi. Ensimmäiset koulutukset järjestettiin syksyn 2024 aikana.

Kaupunkitoiminta

Keskustan kaupunkitoiminnan toimi vuoden 2024 aikana kaksi vuotta aiemmin perustettu kaupunkiverkosto, joka kokoontui kevätkauden ajan säännöllisesti varapuheenjohtaja Hilkka Kempin johdolla ja ulkopuolisten alustajien kirittämänä keskustelemaan mm. asumisesta, varhaiskasvatuksesta, yrittäjyydestä sekä ympäristöpolitiikasta. Keskustelujen tuloksista kirjoitettiin Keskustan kaupunkiverkoston syötteet kuntavaaleihin 2025 -dokumentti, johon koottiin keskeisiä näkökulmia keskustalaisista kaupunkipolitiikasta.

Syyskaudella myös kaupunkityössä keskityttiin puhtaasti ehdokashankintaan. Sen tukemiseksi mm. järjestettiin haastavien alueiden toimijoille etäpalavereja, joissa jaettiin vinkkejä ehdokashankinnan kiihdyttämiseksi kunta- ja aluevaaleja ajatellen. Lisäksi Helsingin, Espoon, Tampereen, Vantaan ja Turun kunnallisjärjestöille annettiin erillistä lisärahoitusta kunta- ja aluevaalitoimintaa varten.

Viestintä

Vuoden 2024 viestintä oli vahvasti vaalivetoista. Tammikuussa Keskusta kampanjoi vahvasti oman presidenttiehdokkaansa Olli Rehnin puolesta. Rehnin ”Vakaa kuin kallio” -kampanja toteutettiin yhteistyössä Rehnin kampanjatoimiston kanssa. Maksettua näkyvyyttä puolue osti muun muassa printti-, digi- ja sosiaalisesta mediasta.

Rehnin kampanja oli nousujohteinen. Ehdokkaan suosio kasvoi tasaisesti aina presidentinvaalien ensimmäisen kierroksen äänestyspäivään asti. Vaikka tavoitteena ollut toisen kierroksen paikka ei toteutunut, kampanjan vaikutus Keskustan ja keskustalaisten itsetuntoon oli myönteinen.

Kesäkuussa järjestettyjen eurovaalien viestinnän keskiössä oli Ryhtiä Eurooppaan. Kampanja toteutettiin pääosin digitaalisilla alustoilla ja sosiaalisessa mediassa. Kampanjassa keskityttiin orgaaniseen näkyvyyteen, mutta myös pienen rahallisen panostuksen kautta tehtyyn mainoskampanjaan. Puolueen viesti meni perille kohtuullisen hyvin. Puolue säilytti entisen asemansa kahdella europarlamenttiedustajallaan.

Median kiinnostus Keskustan Jyväskylän puoluekokousta kohtaan oli hyvä. Suurimman huomion saivat tavanomaiseen tapaan henkilövalinnat. Antti Kaikkosen valinta Annika Saarikon seuraajaksi sai laajaa näkyvyyttä kaikissa medioissa. Puoluekokouksen näkyvyys mediassa oli kokonaisuutena hyvä.

Keskustan viestinnän asiantuntijan aloitti 1.1.2024 Kalle Pyky, joka korvasi aikaisemmin tehtävää hoitaneen Johannes Erkkilän. Keskustan viestintäpäällikkönä aloitti 1. marraskuuta alkaen Juha Määttä. Aikaisemmin tehtävää hoitanut Jirka Hakala siirtyi puolueen puheenjohtajan Antti Kaikkosen erityisavustajaksi.

Vuoden jälkipuoliskolla puolue valmistautumisen kevään 2025 alue- ja kuntavaaleihin. Keskusta solmi yhteistyösopimuksen mainostoimisto Sherpan kanssa. Yhteistyön tavoitteena on rakentaa toimiva ja voittava konsepti kevään 2025 vaaleihin. Tammikuun puolivälissä 2025 järjestetty vaalien kampanja-avauksen ja puolueristeilyn järjestelyt kuormittivat merkittävästi viestintäosaston resursseja vuoden 2024 viimeisinä kuukausina.

Keskusta aloitti vuonna 2024 oman Keskikenttä-järjestölehden julkaisemisen. Omille jäsenille ja keskeisille päättäjille suunnattu julkaisu sai lukijoilta erittäin hyvän vastaanoton. Jäsenlehti ilmestyi vuoden aikana kahdesti: kesä- ja marraskuussa. Päävastuu lehden toteuttamisesta oli viestintäosastolla, mutta kokonaisuus tehtiin yhteistyössä järjestöosaston kanssa. Uuden lehden perustamiseen vaikutti Suomenmaan printtilehden julkaisemisen päättyminen vuoden 2023 lopussa. Suomenmaan loppumisen jälkeen puolueella ei ollut ”käteen sopivaa” -välinettä jäsenistönsä tavoittamiseen.

Vuonna 2023 eduskuntaryhmän kanssa käynnistettyä päivittäisviestinnän kehittämishanketta jatkettiin myös vuonna 2024, jonka myötä viestintään liittyvää arkista yhteistyötä eduskuntaryhmän kanslian ja puoluetöimiston välillä tiivistettiin huomattavasti ja pysyvästi. Vuonna 2024 puolueen viestintätiimi toteutti päivittäisviestintää yhdessä eduskuntaryhmän kanssa. Sosiaalisessa mediassa Keskusta oli aktiivinen etenkin Facebookissa, Instagramissa sekä X:ssä. Puolue liittyi vuoden aikana myös Threads-sovellukseen. Lisäksi Tiktokissa Keskusta toimii Keskipisteessä-tilin kautta, jota hyödynnettiin myös enenevissä määrin.

Kansainvälinen Keskusta

Vuoden 2024 aikana Keskustan kansainvälistä toimintaa väritti vuoden 2024 europarlamenttivaalit ja niihin valmistautuminen. Tämä näkyi kansainvälisten kokouksien ja

tapaamisten agendalla vahvasti, mutta myös kotimaassa puolueen eurovaalikampanjan valmisteluna ja toteuttamisena. Eurovaalikampanjan teema oli ”Ryhtiä Eurooppaan!”. Keskusta asetti vaaleihin täyden 20 ehdokkaan listan. Keskusta säilytti kaksi paikkaa europarlamentissa ja valituiksi tulivat Elsi Katainen ja Katri Kulmuni. Lisäksi merkittävimpiä kansainvälisiä asioita vuonna 2024 oli kansanedustaja Jouni Ovaskan valinta Alden varapuheenjohtajaksi.

Osallistuimme aktiivisesti kansainvälisten järjestöjen kokouksiin, joissa olemme jäseniä. Alden ylimääräinen kongressi Brysselissä maaliskuussa ja syksyn sääntömääräinen kongressi Estorilissa Portugalissa olivat keskeisiä foorumeita, joissa edustajamme jakoivat näkemyksiämme ja tukivat kansainvälistä yhteistyötä. Lisäksi kesällä 2024 järjestettiin Alden valtuuston (council) kokous Vilnassa Liettuaassa, johon Keskustalta osallistui pienempi delegaatio.

Alden kongressi järjestettiin syksyllä Estorilissa Portugalissa, jossa kongressia isännöi portugalilainen sisarpuolueemme. Kokoukseen osallistui äänivaltaisia edustajia noin 500. Keskustan delegaation johtajana toimi puoluesihteerin Antti Siika-aho. Kokouksella oli käsiteltävänä myös henkilövalintoja ja Keskusta asetti varapuheenjohtajaehdokkaaksi kansanedustaja Jouni Ovaskan ja hän tuli valituksi 264 äänellä.

Kansainväliseen toimintaamme kuuluvat olennaisesti kattojärjestöjemme tarjoamat koulutukset. Puolueemme jäsenet ovat hyödyntäneet aktiivisesti erityisesti Alden tarjoamia koulutusmahdollisuuksia, jotka ovat vahvistaneet osaamistamme ja verkostoitumistamme. Syksyllä 2024 Ateenassa järjestettyyn Alden koulutukseen osallistui Keskustalta kolme toimijaa. Vuonna 2024 Alde järjesti myös nuorille naistoimijoille suunnatun The Alliance Of Her koulutuksen, johon puolue lähetti myös osallistujan.

Hallinto

Puoluehallituksen kokoukset ja kokoonpano

Puoluehallitus kokousti vuoden 2024 aikana yhteensä 13 kertaa. Huhti-, touko- ja lokakuussa pidettiin kaksi puoluehallituksen kokousta kuukaudessa, heinä- ja elokuussa puolestaan puoluehallitus ei kokoontunut. Puoluehallitus kokoontui pääsääntöisesti (12/13) puolue toimiston tiloista Helsingistä käsin, näistä kuusi kokousta pidettiin täysin etäkokouksena ja loput olivat hybridikokouksia. Syyskaudella yksi kokous pidettiin Keskuskappakamarin vieraana Helsingissä. Puoluehallituksen kokouksiin ovat varsinaisten jäsenten lisäksi olleet kutsuttuina puolue toimiston työntekijät, eduskuntaryhmän ja sisarjärjestöjen pääsihteerit sekä Suomenmaan päätoimittaja.

Puoluehallituksen kokoonpano 2024

Puoluejohto:

Puheenjohtaja	Annika Saarikko (15.6.2024 saakka) 7/8
Puheenjohtaja	Antti Kaikkonen (15.6.2024 alkaen) 5/5

Varapuheenjohtaja	Markus Lohi 10/13
Varapuheenjohtaja	Petri Honkonen (15.6.2024 saakka) 5/8
Varapuheenjohtaja	Tuomas Kettunen (15.6.2024 alkaen) 4/5
Varapuheenjohtaja	Hilkka Kemppi 12/13
Puoluesihteeri	Antti Siika-aho 13/13

Piirit/järjestöt:

Helsinki	Harriet Lonka 0/5	Ville-Veikko Rantamaula 5/13
	Olivia Löytänen (1.5.2024 alkaen) 7/8	
Uusimaa	Tuomo Suihkonen 6/13	Maritta Wasström 7/13
Varsinais-Suomi	Pekka Kuusisto 9/13	Mimmi Ruusunen 4/13
Satakunta	Laura Airila 9/13	Jari Lepistö 4/13
Etelä-Häme	Johanna Häggman 12/13	Aulis Veteläinen 1/13
Päijät-Häme	Eevakaisa Lehtosalo-Lönnberg 11/13	Atte Savelainen 1/13
Pirkanmaa	Tuukka Liuha 10/13	Linda Lähdeniemi 3/13
Kymenlaakso	Liisa Varjola 12/13	Janne Wall 1/13
Karjala	Jouni Kemppi 13/13	Anni Lifländer 0/13
Etelä-Savo	Arto Sepponen 6/13	Laura Hämäläinen 1/13
Itä-Savo	Hannu Auvinen 8/13	Anne Herttuainen 2/13
Pohjois-Karjala	Milla Martikainen 9/13	Hannu Mikkilä 1/13
Pohjois-Savo	Veera Ursin 8/13	Juho Pahajoki 4/13
Keski-Suomi	Tahvo Anttila 11/13	Tuija Tuikkanen 2/13
Etelä-Pohjanmaa	Mikko Savola 11/13*	Susanna Laitila 3/13*
Keski-Pohjanmaa	Timo Pärkkä 9/13	Piia Rautiola 2/13
Pohjois-Pohjanmaa	Marjut Suviaro 7/13	Matti Heikkilä 2/13
Kainuu	Sakari Seppänen 10/13	Piia Määttä 1/13
Lappi	Petteri Salmijärvi 5/13	Pirkko Jauhojärvi 1/13
Peräpohjola	Olli Rainio 9/13	Seppo Alatörmänen 2/13
Kaksikielinen piiri	Paavo Väyrynen (28.2.2023 saakka) 0/	Linda Ahonen 0/13
Keskustanaiset	Päivi Mononen-Mikkilä 10/13	Tuija Leivo-Rintakorpi 3/13
Keskustanuoret	Maija Kymäläinen 1/13*	Jere Tapio 13/13*
Keskustaopiskelijat	Siiri Ruokola 7/13	Joonas Soukkio 6/13
Eduskuntaryhmä	Antti Kurvinen 13/13*	Eeva Kalli 2/13*
Europarlamenttiryhmä	Mauri Pekkarinen 5/8	Elsi Katainen 0/8
	Elsi Katainen 2/5	Katri Kulmuni 3/5

Puhe- ja läsnäolo:

Puoluevaltuuston pj.	Karri Kallio 11/13	
Keskustan tmj. ry.	Joonas Salmi 7/13	Sami Porkka 3/13

*Edustaja on vaihtunut kesken kokouksen

Puoluehallituksen työvaliokunnan kokoukset ja kokoonpano

Puoluehallituksen työvaliokunta kokoontui vuoden aikana yhteensä kuusi kertaa. Työvaliokunnan kokoukset pidettiin kaikki etäkokouksina puolueetoimistolta käsin.

Puolueen sääntöjen mukaisesti työvaliokuntaan kuuluivat puheenjohtaja Annika Saarikko (15.6.2024 saakka), puheenjohtaja Antti Kaikkonen (15.6.2024 alkaen), varapuheenjohtajat Petri Honkonen (15.6.2024 saakka), Tuomas Kettunen (15.6.2024 alkaen), Markus Lohi ja Hilikka Kemppi, puoluesihteerit Antti Siika-aho, Keskustan eduskuntaryhmän puheenjohtaja Antti Kurvinen sekä Euroopan parlamentin jäsen Mauri Pekkarinen (kokoukseen 4/2024 saakka) ja Euroopan parlamentin jäsen Elsi Katainen (kokouksesta 5/2024 alkaen). Lisäksi työvaliokuntaan kuuluivat Marjut Suviaro, Tahvo Anttila ja Olli Rainio. Puolueen sääntöjen mukainen läsnäolo-oikeus työvaliokunnan kokouksissa on lisäksi sisarjärjestöjen edustajilla, joita olivat Suomen Keskustanaiset ry:n puheenjohtaja Päivi Mononen-Mikkilä, Suomen Keskustanuoret ry:n puheenjohtaja Jere Tapio sekä Keskustaopiskelijat ry:n puheenjohtaja Joonas Soukkio. Työvaliokunnan kokouksiin ovat lisäksi olleet kutsuttuina puolue toimiston työntekijät, eduskuntaryhmän pääsihteerit sekä Suomenmaan päätoimittajat.

Puoluevaltuuston kokoukset

Puoluevaltuuston vuosikokous pidettiin yksipäiväisenä 27.4.2024 Scandic Helsinki Aviacongress hotellissa Vantaalla. Kokouksessa oli läsnä 127/135 varsinaisesta kokousedustajasta. Puoluevaltuusto käsitteli sääntömääräisten asioiden (tilinpäätös ja toimintakertomus vuodelta 2023) lisäksi Suunta Suomelle – tilannekuvapaperin, puolueen järjestöstrategian sekä kunta- ja aluevaalien ohjelmalliset pääteesit.

Puoluevaltuuston syyskokous pidettiin 23.–24.2.2024 Oulussa Pohjankartanon koululla. Kokouksessa oli läsnä 130/135 varsinaista kokousedustajaa. Sääntömääräisten asioiden (toimintasuunnitelma ja talousarvio vuodelle 2025) lisäksi kokous käsitteli puolueen valmistautumista tuleviin vuoden 2025 vaaleihin sekä vaaliohjelmat kunta- ja aluevaaleihin.

Puoluevaltuusto kävi kahden kierroksen vaalin uudesta puheenjohtajasta ja valitsi Karri Kallion Etelä-Pohjanmaalta jatkamaan puoluevaltuuston puheenjohtajana (65 ääntä, ensimmäisellä kierroksella 51 ääntä). Ehdolla puheenjohtajaksi olivat myös Tahvo Anttila Keski-Suomesta (26 ääntä) sekä Lasse Kontiola Lapista (61 ääntä, ensimmäisellä kierroksella 49 ääntä). Puoluevaltuuston varapuheenjohtajina toimineet Aino-Riikka Simula Pirkanmaalta ja Outi Lankia Uudeltamaalta eivät asettuneet enää ehdolle ja uusiksi varapuheenjohtajiksi puoluevaltuustolle valittiin yksimielisesti Pirjo Pyörälä Pohjois-Pohjanmaalta ja Riitta Koskinen Suomen Keskustanisista.

Puoluevaltuusto päätti, että tulevalle kaksivuotiskaudelle jatketaan edelleen neljän valiokunnan voimin; poliittinen valiokunta, järjestövaliokunta, ohjelmavalioikunta ja yleis- ja ajankohtaisvaliokunta. Valiokunnat ovat samat kuin päättyneelläkin valtuustokaudella. Poliittisen valiokunnan puheenjohtajana toimii valtuuston varapuheenjohtaja Pirjo Pyörälä, järjestövaliokunnan puheenjohtajana valtuuston varapuheenjohtaja Riitta Koskinen, ohjelmavalioikunnan puheenjohtaja valitaan valiokunnan kokouksessa keväällä 2025 ja yleis- ja ajankohtaisvaliokunnan puheenjohtajana valtuuston puheenjohtaja Karri Kallio.

Sääntömääräinen puoluekokous

Puolueen 80. sääntömääräinen puoluekokous pidettiin 14.16.6.2024 Jyväskylän Paviljongissa Jyväskylässä. Kokoukseen osallistui yhteensä 1699 virallista kokousedustajaa sekä 355 kokouksen seuraajaa.

Kokous käsitteli sääntömääräisten asioiden lisäksi esityksen puolueen kunta- ja aluevaalien 2025 ohjelmallisista päätavoitteista, Suunta Suomelle – ohjelmaprojektin tilannekuvapaperin sekä yhteensä 309 jäsenyhdistyksiltä tullutta aloitetta. Kokouksen yleiskeskusteluissa käytettiin perjantain ja lauantain yhteensä 176 puheenvuoroa.

Kokous valitsi puolueelle uudeksi puheenjohtajaksi Antti Kaikkosen Annika Saarikon luovuttua paikastaan. Kokous uudisti myös puolueen varapuheenjohtajistoa. Puheenjohtajaksi olivat ehdolla Antti Kaikkonen Uudeltamaalta sekä Tuomas Kettunen Kainuusta. Vaalissa Kaikkonen sai 1368 ääntä ja Kettunen 308 ääntä. Varapuheenjohtajan pestille jatkoa tavoittelivat Hilikka Kemppi Päijät-Hämeestä ja Markus Lohi Lapista, heidän lisäkseen ehdolla olivat Vesa Kallio Etelä-Savosta, Joonas Könttä Keski-Suomesta, Päivi Mononen-Mikkilä Helsingistä sekä Petri Roininen Uudeltamaalta. Vaalissa äänet jakaantuivat Vesa Kallio (502), Hilikka Kemppi (1350), Tuomas Kettunen (955), Joonas Könttä (429), Markus Lohi (892), Päivi Mononen-Mikkilä (321) ja Petri Roininen (558). Varapuheenjohtajiksi valittiin Kemppi, Lohi ja Kettunen. Puheenjohtajiston lisäksi puoluekokous valitsi yksimielisesti Antti Siika-ahon jatkamaan puoluesihteerinä. Kaikki vaalit suoritettiin kokouksessa täysin sähköisesti.

Talous- ja henkilöstöhallinto

Yleistä

Presidentinvaalit, Euroopan parlamentin vaalit sekä sääntömääräinen puoluekokous pitivät niin toiminnan kuin kassankin kiireisenä ensimmäisen vuosipuoliskon. Vaalit ja puoluekokous olivat myös luonnollisesti vuoden suurimmat tapahtumat talouden näkökulmasta.

Puolueen talous nojaa puoluetukeen, joka määräytyy eduskuntavaaleissa saatujen kansanedustajapaikkojen mukaisesti. Puoluetuesta 5,00 % on valtioneuvoston avustuspäätöksen mukaisesti käytettävä puolueen naistoimintaan ja 5,00 % on jaettava puolueen piirijärjestöille.

Tilikaudella tehtiin 245.705,97 euron alijäämä. Talousarvion alijäämä odottama alitettiin 30t eurolla. Varausten muutosten osuus tilikauden tuloksesta on 14,8t€, lisäksi palkkajaksotuksen muutoksen vaikutus tilikauden tulokseen oli 18,9t€.

Varsinaisen toiminnan kulut olivat yhteensä 3,48 Milj.€ kulujäämän ollessa 3,12 Milj.€. Talousarviossa varauduttiin 3,20 Milj.€ kulujäämään. Kulut toteutuivat hieman budjetoitua vähäisempinä ja varsinaisen toiminnan tuotot puolestaan ylittivät arvioidun noin 65t€. Henkilöstökulujen osuus puolueen varsinaisesta toiminnasta oli 28,9 %. Presidentinvaaleihin käytettiin tilikauden aikana 192t€ ja Euroopan parlamentin vaaleihin yhteensä 270t€. Puoluekokousjärjestelyt veivät 326t€ (netto 242t€).

Puoluetuen kokonaismäärä oli tilikaudella 3.975.090,00 euroa, joka on 598t€ vähemmän kuin edellisenä vuonna. Puoluetuesta puolueen käyttöön jäi 2,75 Milj. €. Puoluetuesta 30,6 % eli 1,21 milj. euroa jaettiin budjetin mukaisina kuukausiavustuksina Keskustan piirijärjestöille (569t€) naistoimintaan (198t€) ja Suomenmaan Kustannus Oy:lle (450t€). Muita toiminta-avustuksia jaettiin yhteensä 299t€, josta taseeseen kirjattiin toimintarahastoon 75t€ piirien myöhemmin käytettäväksi. Lisäksi vaaliavustuksina jaettiin 246t€.

Taseen loppusaldo oli tilikauden päätteeksi 4,902 Milj.€ kun se tilikauden alussa oli 5,064 Milj.€. Puolueen oma pääoma on 4,129 Milj.€. Puolue omistaa 2/3-osaa osoitteessa Apollonkatu 11 a sijaitsevan puoluetoimistonsa osakekannasta. Puoluetoimiston osakkeet ovat puolueen merkittävin omaisuuserä.

Puolueen tilintarkastajana toimii tilintarkastusyhteisö BDO Oy vastuullisena tilintarkastajina KHT Hannu Riippi.

Varainhankinta

Puolueen omatoiminen varsinainen varainhankinta oli tilikaudella 2,8 % puolueen kokonaistuotoista. Varsinaisen varainhankinnan lisäksi puolue tarjosi korvausta vastaan talous- ja tietohallinnon palveluita lähijärjestöilleen ja peri piiri- ja naisjärjestöltä osuudet maksamistaan yhteisvastuullisista eläkkeistä sekä peri valtakunnallisista luottamustehtävistä luottamushenkilömaksun, näiden lisäksi puolueella on tuloja osallistumismaksujen ja vuokratulojen muodossa. Nämä tuotot esitetään tilinpäätöksessä varsinaisen toiminnan alla ja näiden osuus puolueen koko rahoituksesta oli tilikaudella 8,0 %.

Tilikaudelle budjetoitu varainhankinnan nettotuotto oli 160t€, toteutunut varainhankinnan nettotuotto oli 97t€. Varainhankinnan tuotto koostui piirijärjestöiltä perityistä jäsenmaksuista (0,20 euroa/piirin alueen jäsen, yhteensä 12,2t€), saaduista avustuksista (21t€), seminaarituotoista (7,5t€), myyntituotoista (80t€) sekä muista tuotoista (27t€).

Rahoitus- ja sijoitustoiminta

Puolue on velaton lukuun ottamatta puolueen piireille maksettavia erilisiä kannustin – ja toimintatukiosuuksia, joiden maksamattomat osuudet on kirjattu pitkäaikaisiin velkoihin (toiminta- ja kannustinrahasto). Puolue on pystynyt rakentamaan pientä puskuria taseeseen mm. tulevien vuosien vaaleja varten. Taseessa on lahjoituksena saadut kaksi metsäkiinteistöä (813t€) sekä rahastoja tasearvo on 1,14 Milj.€. Sijoitukset on arvostettu taseessa hankintahintaansa. Sijoitusten markkina-arvo oli tilikauden lopussa 1,381 Milj.€. Rahastosijoituksista 200t€ on pantattu tulevien eläkevastuiden vakuudeksi. Nämä eläkevastuut n.137t€ on kirjattu taseen pakollisiin varauksiin.

Puolueen omistamat yhtiöt

Puolue on omistanut kaksi osakeyhtiötä, Apollo Group Oy:n (100 %) sekä Apollon Verkkopalvelut Oy:n (90 %). Yhtiöt ovat tuottaneet mm. tieto- ja taloushallinnon palveluita niin puolueelle, puolueen piirijärjestöille kuin puolueen sisarjärjestöillekin.

Kummankin yhtiön toiminta on kokonaisuudessaan ajettu alas vuoden 2013 aikana ja yhtiöiden tarjoamat palvelut siirtyivät tuolloin puolueen tarjoamiksi palveluiksi. Yhtiöillä ei ole ollut liiketoimintaa tilikauden 2023 aikana.

Tilikauden aikana Apollo Group Oy purettiin ja sen tilivarat sekä omaisuus, mukaan lukien Suomenmaan Kustannus Oy:n osakkeet siirtyivät puolueelle

Suomenmaan Kustannus Oy:n tilikauden 2024 tulos on 1.194,69 euroa ylijäämäinen ja yhtiön oma pääoma on 95.989,35 euroa.

Konsernitilinpäätöstä ei ole laadittu koska kirjanpitolain pienkonsernisäännökset eivät sitä edellytä.

Keskustan työntekijät ja henkilöstöpolitiikka

Vuoden 2024 aikana puolueen palveluksessa puolue toimistolla työskenteli yhteensä 17 eri henkilöä. Keskimäärin puolue toimistolla työskenteli 12 henkilöä tilikauden aikana. Puolue toimiston työsuhteet ovat pääsääntöisesti kokoaikaisia ja toistaiseksi voimassa olevia. Puoluesihteerin, assistenttien sekä toimi-/perhevapaa sijaisuuksien sekä kausityöntekijöiden työsuhteet olivat määräaikaisia.

Tilikauden aikana yksi henkilö eläköityi, kaksi vakituksessa työsuhteessa ollut ja yksi määräaikaisessa työsuhteessa ollut henkilö vaihtoivat työpaikkaa. Näistä neljästä tehtävästä kolme täytettiin tilikauden aikana, kaupunki- ja kansainvälisen työn koordinaattorin tehtävät jaettiin talon sisäisesti.

Puolue toimiston henkilöstö on työskennellyt sekä etänä että läsnä puolue toimistolla. Henkilöstön kesken on sovittu läsnäolopäiviksi kaksi päivää viikossa (ke ja to).

Puolue toimiston henkilöstön kesken on pidetty kerran viikossa viikkopalaveri, jossa on käyty läpi kyseisen viikon toimintaa ja luotu pohjaa tulevien viikkojen toimintaan.

Keskustajärjestöissä on käytössä oma Keskustajärjestöjen työehtosopimus, jonka pohjana toimii Paltan ja Erton välinen runkosopimus. Sopimusta noudatetaan kaikissa puolueen, puolueen yhtiöiden ja piirien solmimissa työsuhteissa. Sopimuksen ovat allekirjoittaneet työnantajapuolelta Suomen Keskusta r.p., Keskustan piirijärjestöt, Apollon Verkkopalvelut Oy ja henkilöstön edustajina Keskustajärjestöjen Toimihenkilöt ry ja Suomen Keskustan Toiminnanjohtajat ry. Sopimus sitoo myös niitä keskustajärjestöjä/Keskustaa lähellä olevia järjestöjä, jotka ovat kirjallisesti ilmoittaneet liittyvänsä tähän sopimukseen, kuten Keskustan ja Maaseudun arkiston säätiö. Suomen Keskusta r.p. on työnantajaliitto Palta ry:n jäsenjärjestö.

Puoluetoimiston henkilöstö 2024

Azaize Miikkael, kaupunki- ja kansainvälisen työn suunnittelija 9.5.2022 – 31.3.2024
Hakala Jirka, viestintäpäällikkö 14.9.2022 – 30.10.2024, puheenjohtajan erityisavustaja 1.8.2024 -
Hyväkkä Katri, graafikko 1.1.2012- (Apollon Verkkopalvelut Oy:n palveluksessa tätä ennen ja puolueen palveluksessa vuodesta 1985 lähtien)
Hämäläinen Iida, assistentti/tapahtuma- ja kokousasiantuntija 8.1.2024 -
Iso-Aho Juha, vaalikoordinaattori 15.12.2020-
Lehto Virva, vaalityöntekijä 5.11.2024-
Louhelainen Suvi, järjestökehittäjä 1.8.2022 – 15.11.2024
Maukonen Pauliina, poliittinen asiantuntija 12.2.2024 -
Miettinen Ilkka, järjestöpäällikkö 13.1.2004 – 31.10.2006, suunnittelupäällikkö 1.11.2006 – 1.11.2008, (toimivapaalla 1.11.2008- 26.4.2011), poliittinen asiantuntija 27.4.2011 –
Määttä Juha, viestintäpäällikkö 1.11.2024 -
Pakarinen Helena, poliittinen sihteeri 1.6.1991 – 31.8.2006, tuottaja 1.9.2006 – 31.7.2011 (toimivapaalla 1.8.2007–31.7.2010, sekä 15.9.2010–31.7.2011), poliittinen suunnittelija 1.8.2011-31.8.2021, poliittinen asiantuntija 1.9.2021 - 1.2.2024
Perälä Merja, vt. hallintopäällikkö 17.11.2011 -31.8.2012, (Apollo Group Oy:n palveluksessa tätä ennen 1.10.2006 alkaen) hallintopäällikkö 1.9.2012- (toimivapaalla 1.4.2018-31.8.2019)
Pyky Kalle, viestintäasiantuntija 2.1.2024 –
Rajala Eemeli, järjestöasiantuntija 2.12.2024 -
Reponen Pekka, vaalitoiminnan suunnittelupäällikkö 1.12.2007 –, kenttätötoiminnan päällikkö 1.1.2011- 27.2.2013, järjestöpäällikkö 1.3.2013 – (vuorotteluvapaalla 1.1.-30.6.2020)
Siika-aho Antti, puoluesihteeri 23.9.2023-
Tapper Klaara, poliittinen asiantuntija 22.4.2024- 31.7.2024

Myönnetyt ansiomerkit vuonna 2024

KULTAISET ANSIOMERKIT

Sukunimi	Etunimi	Ansiomerkin nro	Piiri
Aro	Juhani	5613	Etelä-Pohjanmaa
Anttila	Tahvo	5606	Keski-Suomi
Hannula	Leena	5602	Pirkanmaa
Juutinen	Pertti	5597	Pohjois-Pohjanmaa
Kivisaari	Ritva	5611	Etelä-Pohjanmaa
Kolari	Riitta	5596	Keski-Suomi
Koskela	Paavo	6000	Kymenlaakso
Koski	Pasi	5610	Satakunta
Lahti	Arja	5595	Keski-Suomi
Laitinen	Uolevi	5617	Pohjois-Savo
Niittykoski	Vuokko	5609	Pohjois-Pohjanmaa
Nikkari	Raimo	5614	Etelä-Pohjanmaa
Pakkanen	Raimo	5601	Kymenlaakso
Partanen	Lauri	5599	Pohjois-Karjala
Peltton	Pekka	5605	Peräpohjola
Ponkala	Markku	5603	Peräpohjola
Päkkilä	Teuvo	5598	Pohjois-Pohjanmaa
Suvanto	Jorma	5612	Etelä-Pohjanmaa

Tapio	Riku	5616	Lappi
Trög	Sakari	5615	Lappi
Uusitalo	Arvo	5608	Pirkanmaa
Uusi-Uola	Erja	5604	Satakunta
Vuolle	Asser	5607	Pirkanmaa

HOPEISET ANSIOMERKIT

Sukunimi	Etunimi/-nimet	Ansiomerkin nro.	Piiri
Ala-Äijälä	Vesa	14028	Varsinais-Suomi
Arra	Simo	14027	Pirkanmaa
Haatainen	Heikki	14035	Pohjois-Savo
Helisten	Tuula	14022	Lappi
Hietaniemi	Arja	14029	Pirkanmaa
Jäämaa	Juha	14025	Uusimaa
Kaisanlahti	Janne	14030	Lappi
Karvo	Ari	14040	Lappi
Kulpakko	Aino	14042	Lappi
Kytöharju	Raija	14020	Pirkanmaa
Laatikainen	Sari	14037	Lappi
Leppilahti	Jenni	14017	Keski-Suomi
Mäki-Lassila	Satu	14026	Uusimaa
Niemi	Yrjö	14038	Lappi
Nieminen	Aulis	14031	Etelä-Pohjanmaa
Ollonen	Erkki	14036	Lappi
Pakonen	Pirjo	14034	Pohjois-Pohjanmaa
Pitkänen	Satu	14018	Keski-Suomi
Saraniemi	Timo	14041	Lappi
Sundström	Terhi	14024	Uusimaa
Suomäki	Eero	14021	Keski-Suomi
Tikanmäki	Johanna	14023	Uusimaa
Ulvinen	Ilpo	14032	Etelä-Pohjanmaa
Vesala	Kirsi	14033	Etelä-Pohjanmaa
Vuorisalmi	Lauri	14019	Pirkanmaa
Seppälä	Aarre	14039	Lappi

Keskustan keskeisimmät päätöksentekuelimet ottivat vuonna 2024 seuraavat kannanotot:

Puoluekokous 16.6.2024

Jokainen nuori tarvitsee turvallisen aikuisen

Keskustan mielestä jokainen nuori tarvitsee arkeensa vähintään yhden turvallisen aikuisen. Yksikin kiusattu, syrjäytynyt tai koulusta pudonnut nuori on sivistysliike keskustalle liikaa. Keskusta edellyttää toimivaa oppilashuoltoa ja haluaa vahvistaa sitä.

Koulutsempparit ovat reilussa kymmenessä vuodessa lunastaneet paikkansa nuorten ja koulujen arjessa. Tsempparin työ on painottunut erilaisin Opetus- ja kulttuuriministeriön hankerahoin yläkouluikäisten nuorten yhteisöllisen hyvinvoinnin tukemiseen, aikuisen läsnäoloon ja yksilön kohtaamiseen kouluarjen keskellä. Työ on ensisijaisesti ennaltaehkäisevää, mutta valitettavan usein vain määräaikaista.

Keskusta esittää, että jokaisessa yli 100 oppilaan koulussa tulee olla kouluohjaaja tai koulutsemppari nuoria kuuntelemaan, nuorten koulutyötä ja kasvua tukemassa, yhteisöllisyyttä ja osallisuutta vahvistamassa sekä elämänhallintaa opastamassa. Kouluohjaaja työskentelee osana oppilashuollon, opetuksen, nuorisotyön ja vapaa-aikatoimen moniammatillista koulutiimiä.

Tsempparin työ painottuu nivelvaiheisiin eli alakoulusta yläkouluun tai yläkoulusta toiselle asteelle siirtyviin oppilaisiin. Nivelvaiheet ovat tärkeitä koulumotivaation ja osallisuuden ylläpitämisessä, ryhmäytymisessä, tunnetaitojen kehittämisessä sekä myös kiusaamisen ja koulupudokkuuden ehkäisemisessä.

Kouluohjaaja on turvallisena aikuisena vastaanottamassa – tarvittaessa jopa hakemassa- nuorta kouluun. Hän vastaa yhdessä opettajan kanssa välituntien ohjatusta toiminnasta, mikä muun muassa vähentää älylaitteiden käyttöä koulupäivän aikana ja lisää tätä kautta koulurauhaa myös oppitunneilla. Koulutsempparin läsnäolo oppilaiden arjessa lisää liikunnallista ja hyvinvointia edistävää elämäntapaa sekä ehkäisee myös laittomien aineiden käyttöä ja niiden välittämistä kouluissa.

Puoluevaltuuston vuosikokous 27.4.

Hallituksen sote-politiikka tulee kalliiksi

Orpon hallituksen valitsema suunta, jossa peruspalveluja heikennetään ja lähipalvelut keskitetään kauemmas, saa tuomion keskustan puoluevaltuustolta. Keskusta ei hyväksy ongelmien vierittämistä seuraaville sukupolville ja hallituksille. Keskustan kestävä vaihtoehto on panostaa nopeaan ja helposti saavutettavaan hoitoon, ennaltaehkäisyyn sekä hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen.

Nykyhallituksen sosiaali- ja terveystaloudellinen politiikka vastaa talouden tervehdyttämistä pikavippejä ottamalla. Hoitoon pääsyn tietoinen vaikeuttaminen Orpon hallituksen toimesta tuottaa ehkä lyhyen aikavälin säästöjä, mutta aiheuttaa hyvin nopeasti monin verroin suurempia kustannuksia vaivojen pahentuessa ja erityissairaanhoidon tarpeen kasvaessa. Taloudelle vahingollista on myös perusterveydenhuollon alasajosta seuraava työkyvyn heikkeneminen ja työuran lyhentäminen. Tällaisen politiikan inhimilliset kustannukset ovat taloudellisia vahinkoja vieläkin suuremmat.

Lähipalveluita pitää olla saatavilla kaikissa kunnissa. Jokaisessa kunnassa tulee sijaita vähintään yksi toimipiste. Paikallisiin lähipalveluihin lukeutuvat vähintäänkin sosiaalityön peruspalvelut, sairaanhoitajan ja lääkärin vastaanotto, kotisairaanhoidajien tukipiste, kullakin alueella tarvittavat neuvolatoiminnot, kouluterveydenhuolto, oppilashuolto ja erilaiset

päivätoiminnot. Lääkäreiden, suun terveydenhuollon ja mielenterveys- ja sosiaalityön palveluita sekä laboratoriopalveluita tulee olla pienissäkin kunnissa hoidon tarpeen mukaan. Lähipalveluita täydennetään etävastaanotolla ja digitaalisilla palveluilla sekä liikkuvilla ja kotiin vietävillä palveluilla. Vanhusten ja vammaisten palveluissa ympärivuorokautisen hoivan paikkoja tulee olla tarjolla jokaisessa kunnassa.

Lähipalvelujen toteutuksessa on hyödynnettävä hyväksi koettuja ja valmiita malleja. Omalääkäri- ja omatiimimallit ovat tästä erinomaisia esimerkkejä. Niillä varmistetaan hoidon jatkuvuutta ja vaikuttavuutta.

Palveluverkosta päättäminen kuuluu kansan vaaleilla valitsemille aluevaltuustoille eikä valtiovarainministeriölle, sosiaali- ja terveysministeriölle tai hyvinvointialueen virkajohdolle. On huolestuttavaa, että joillain hyvinvointialueilla päätöksenteko on viety aluevaltuustolta virkajohdon ja hyvinvointialueen hallituksen suljettujen kokousten päätettäväksi. Tällainen menettely ei kunnioita kansanvaltaa eikä näin ollen nauti Keskustan tukea. Keskusta haastaa muut puolueet kertomaan julkisesti näkemyksensä asiaan.

Puoluevaltuuston syyskokous 27.11.

Kansallisomaisuuden kevytmielinen kaupittelu torjuttava

Keskusta torjuu hallituksen innon myydä tärkeintä julkista omaisuutta, etenkin kun myynnillä kerättävien rahojen käyttökohteet ovat kyseenalaiset. Orpon hallitus on linjannut, että esimerkiksi lentokenttiämme omistavan Finavian sekä valtion junayhtiö VR:n osakkeista voidaan myydä peräti 49,9%. Postin ja kaasuhuollosta vastaavan Gasumin osalta omistuksia voitaisiin laskea 33,4 prosenttiin. Hallitus on myös valmistellut vesihuoltoa käsittelevän lain, jonka mukaan 49,9% vesiyhtiöiden omistuksesta voidaan myydä sijoittajille kuntien kassojen vahvistamiseksi.

Keskusta ei pidä hyväksyttävänä perusteluna yhteisen omaisuuden myyntiaikeille sitä, että Orpon hallitus tarvitsee rahaa esimerkiksi Turun tunnin junan rahoittamiseen tai tehottomiksi havaittuihin, väliaikaisiin lisätukiin yksityiselle terveystalokselle. Hallituksen suunnitelma on lyhytnäköinen ja vastuuton.

Keskustan linja vesihuoltolakiin on tiukempi kuin Orpon hallituksella. Keskusta vaatii lakia, joka takaa kunnallisen vesihuollon säilymisen kansallisissa käsissä eikä päästä kansainvälisiä sijoittajia rahastamaan suomalaisia koteja.

Vesihuollossa on kyse myös suomalaisten turvallisuuden ja huoltovarmuuden kannalta keskeisistä rakenteista. Turvallisuutemme kannalta ei ole yhdentekevää, kuka omistaa vesihuoltomme.

Kataisen hallituksen Caruna-kaupoissa Fortumin sähköverkot myytiin sijoittajille. Tuloksena valtio menetti tuotot, kansalaisten sähkölaskut nousivat pilviin ja rahastajat käärivät voitot. Tämä ei saa toistua. Kunnallinen vesihuolto sekä muut luonnolliset monopolit on pidettävä kansallisissa käsissä.

Keskustan linja on, että varovaisuus julkisen omaisuuden myynnissä on ylisukupolvista talouspolitiikkaa. Tulevat sukupolvet maksavat laskun valtion varallisuuden vähenemisestä, tuottavan omaisuuden myynnistä sekä rahastajien päästämisestä käsiksi yhteiskunnan kriittisiin toimintoihin, joissa kilpailua ei ole.

Tuottavien pörssiomistusten myyminen juoksevien menojen tai tehottomien hankkeiden rahoittamiseksi johtaa osinkotulojen pysyvään vähenemiseen, minkä takia valtio joutuu myöhemmin leikkaamaan, verottamaan tai velkaantumaan lisää. Siksi tällaisen omaisuuden myynnille pitää olla vedenpitävät taloudelliset ja yhteiskunnalliset perustelut. Orpon hallituksella tällaisia perusteluja ei ole.

Keskusta vaatii valtion omistajapolitiikalta pitkäjänteistä kansallisen edun ja taloudellisen itsenäisyyden vaalimista. Valtion kohtuulliset tuotot pitää taata pitkälle tulevaisuuteen. Kansalaisten huoltovarmuuden ja elinkustannusten maltillisuuden edistäminen on valtion tehtävä myös omistamiensa yhtiöiden kautta. Omistajana valtion on myös huolehdittava, että vastuullisuus koko yhteiskuntaa, Suomen eri alueita ja luontoa kohtaan toteutuvat valtion määräysvallassa olevissa yhtiöissä.

Keskusta edellyttää tekoja aluevalvonnan, uusiutuvan energian ja huoltovarmuuden hyväksi

Hallituksen valmistelemassa Itä-Suomen ohjelmassa konkretia jää vähäiseksi. Koko Suomen turvallisuutta, taloutta ja kestävää kehitystä on edistettävä. Nykytilanteessa etenkin itäisen Suomen elinvoima vaatii konkreettisia panostuksia, joissa yhdistyvät kansallisen turvallisuuden takaaminen ja uusiutuvan energian kehittäminen.

Työ- ja elinkeinoministeriön ja puolustusministeriön kesällä julkaisema raportti osoittaa, että aluevalvonnan ja tuulivoimarakentamisen yhteensovittaminen on mahdollista aluevalvonnan järjestelmiä modernisoimalla. Nyt tarvitaan toimia tavalla, joka huomioi myös puolustusliiton vaatimukset puolustusmäärärahoituksen tasoksi.

Valvontajärjestelmien modernisoinnit parantavat turvallisuuttamme ja lisäävät mahdollisuuksiamme kotimaisen uusiutuvan energian tuotantoon, mikä vahvistaa energiaomavaraisuuttamme ja avaa ovet uusille investoinneille. Kantaverkkoyhtiö Fingridin mukaan itäisessä Suomessa on jo valmius jopa 1000–2000 MW tuotantoon. Tämä potentiaali on ripeästi hyödynnettävä.

Uusiutuvaa energiaa tulee tarkastella ympäristön ja kasvavien verotuottojen lisäksi elinkeino- ja turvallisuuskysymyksenä. Keskustan mielestä kotimaisen uusiutuvan energian lisääminen on välttämätön osa teollisuuden sähköistymistä sekä vetytalouden kehittämistä. Myös biotalouden ja uusiutuvan energian yhteiset mahdollisuudet, kuten biotehtaiden hiilidioksidin hyödyntäminen, tukevat alueiden kasvua.

Osana puolustusmäärärahojen lisäystä on panostettava aluevalvonnan modernisointiin tavalla, joka vahvistaa puolustusta ja mahdollistaa tuulivoimarakentaminen alueilla, joissa aluevalvontamme merkitys on kriittinen. Näin kansallinen turvallisuus paranee ja energiainvestoinnit hyödyttävät koko Suomea. Turvallinen ja uusiutuvaa energiaa tuottava maa on kansainvälisestikin kiinnostavampi investointikohde.

Keskusta esittää myös huoltovarmuuden ja turvallisuuden vahvistamista panostamalla pohjoisen Suomen yhteyksiin Atlantille. NATO-jäsenyys edellyttää maanpuolustukseen tehtävien investointien lisäksi myös panostuksia keskeisiin huoltoreitteihin sekä maalla että merellä.

Puoluehallituksen ja sen työvaliokunnan kannanotot

Orpon ja Purran eläkeriita vihellettävä poikki (puoluehallitus 11.4.)

Keskusta ihmettelee Riikka Purran ja Petteri Orpon harkitsematonta julkista sanaharkkaa eläkkeiden leikkaamisesta. Hallituksen johtokaksikon yhteenotto eläkeläisten toimeentulosta heikentää suomalaisten luottamusta eläkejärjestelmään ja vanhuuden turvaan, voitti yhteenoton kumpi osapuoli tahansa. Keskustan puoluehallitus linjasi asiasta torstai-aamun kokouksessaan.

- Eläkejärjestelmän kestävyys ei vaadi nykyisten eläkkeiden leikkausta eikä eläkkeiden leikkaaminen paikkaa juurikaan valtion taloutta. Sen sijaan eläkkeiden leikkaaminen olisi raju isku etenkin niille eläkeläisille, jotka ovat jo nyt tiukilla.

- Näistä syistä keskusta vastustaa jyrkästi Purran suunnitelmia leikata eläkkeitä, ja vaatii hallitusta lopettamaan julkisen eläkepelin, kertoo varapuheenjohtaja Markus Lohi.

Keskustan puoluehallitus muistuttaa, että kuudellakymmenellä prosentilla eläkeläisistä eläke on nyt alle 2000 euroa kuukaudessa. Yli satatuhatta eläkeläistä joutuu tulemaan toimeen vajaan tuhannen euron takuueläkkeellä. Heiltä ei ole Keskustan mukaan varaa leikata.

Keskusta varoittaa, että hallituksen avoin eläkekiista rapauttaa suomalaisten luottamusta eläkejärjestelmään. Hallituksen pitäisi päinvastoin vahvistaa kaikkien suomalaisten, erityisesti nuorten luottamusta eläkejärjestelmään ja sen kestävyYTEEN.

- Nuorten parissa luottamus eläkejärjestelmään ei ole kunnossa. Moni kokee eläkejärjestelmän tarjoavan vain maksumiehen roolia. Tilanne ei ole terve.

- Hallituksen kannattaisi keskittyä korjaamaan sitä, mikä on rikki, eli valtion talous, eikä rapauttaa sitä, mikä on ehjää, eli eläkejärjestelmä, Lohi sanoo. Keskusta antaa vahvan tuen meneillään oleville kolmikantaisille eläkeneuvotteluille, joissa haetaan muun muassa parempien sijoitustuottojen kautta eläkejärjestelmien kestävyYDEN vahvistamista myös tuleville vuosikymmenille. Hallituksen harkitsematon toiminta saattaa vaarantaa neuvotteluiden onnistumisen.

- Hämmentävää on, että myös pääministeripuolueen sisältä lähetetään kahta viestiä asiasta. Siinä missä Orpo sanoo ettei eläkkeisiin kosketa, kertoo Kokoomuksen kansanedustaja Ville Valkonen julkisuudessa eläkeleikkausten olevan hallituksen pohdinnassa.

- Pääministeri Orpo on vastuussa tilanteesta. Nyt hallitus pelaa julkisia valtapelejä valtavilla asioilla. Peli on aika viheltää poikki, sanoo Markus Lohi.

Hallituksen keskityttävä lähipalvelujen pelastamiseen hallintopelien sijaan (työvaliokunta 28.9.)

Keskusta patistaa Orpon hallitusta toimimaan lähipalvelujen pelastamiseksi ja pahenevan palvelujen rahoitusongelman korjaamiseksi. Tarvitaan lainsäädäntömuutoksia ja tukea hyvinvointialueiden työlle.

Ykköstavoitteena pitää olla lähipalvelujen varmistaminen kaikille lompakon paksuudesta tai kotipaikasta riippumatta. Hallituksen päähuomio ei saa suuntautua hallinnolliseen näpertelyyn palveluiden sijaan.

- Hallituksen teot tai puheet eivät kerro nyt mielenkiinnosta huolehtia ihmisten palveluista, sanoo varapuheenjohtaja Markus Lohi.
- Samaan aikaan, kun julkista terveydenhuoltoa kuritetaan, yksityisille terveysfirmoille ohjataan puoli miljardia euroa kelakorvauksina.

Kelan mukaan yksityisten palvelujen Kela-korvausten lisärahoitus ei ole juurikaan keventänyt julkisen sektorin asiakasmäärää, vaan tuella on rahoitettu yksityisen sektorin olemassa olevia asiakassuhteita. Lohen mukaan tämä on järkyttävän tehotonta julkisten varojen käyttöä.

Ongelmien ratkomisen sijaan hallituspuolueiden taholta on aloitettu keskustelu alueiden määrästä ja aluevaltuustojen tarpeellisuudesta, vaikka asiantuntijat eivät ole nähneet näiden olevan vaikuttavia ratkaisuja terveydenhuollon ongelmiin. Keskusta kannustaa hallitusta keskittymään hallintoteorian sijaan ihmisten palveluihin.

Keskustan mielestä nyt pitää keskittyä lähipalvelujen turvaamiseen väestön vanhetessa ja hoidon tarpeen kasvaessa. Viime vuosina lyhennetyt hoitojonot ovat kääntymässä kasvuun, kun peruspalvelut heikkenevät ja palveluverkkoa karsitaan. Tämä pahentaa vaivoja ja lisää kalliiden erikoispalvelujen käyttöä. Moni hyvinvointialue käy jo kuudensia YT-neuvotteluita pyrkiäkseen pikaisiin ja tiukkoihin säästövaatimuksiin. Ostopalveluista aiheutuvat kustannukset hyvinvointialueille paisuvat. Suomalaiset odottavat nyt hallitukselta korjaavia toimia.

Keskusta tarjoaa suuntaviivoiksi palvelujen kehittämisessä päälinjoja, joiden edistämiseksi hallituksella olisi tällä vaalikaudella vielä runsaasti aikaa.

1. Vuokratyövoiman käyttöä on vähennettävä kansallisin toimin. Ruotsista on tästä saatu hyviä tuloksia. Vuonna 2023 vuokratyövoiman käytön kustannukset olivat jo noin 600-700 miljoonaa euroa.
2. Hyvinvointialueiden lääkärikunnan tulee olla pääosin virkasuhteista. Tämä mahdollistaa esimerkiksi omalääkärimallin ja sen myötä hoidon paremman jatkuvuuden, potilasturvallisuuden ja asiakastytyväisyyden.
3. Alueiden alijäämien kattamiselle on saatava lisää aikaa. Tätä ovat vaatineet hyvinvointialueiden ammattijohtajat sekä asiantuntijat. Epävarmuuden sijaan hyvinvointialueille on turvattava työrauha.
4. Keskitetyn ohjauksen ja sääntelyn tiukentamisen sijaan alueille tarvitaan lisää päätösvaltaa esimerkiksi erikoissairaanhoitopalvelujen tuottamisessa.
5. Julkisen sektorin asema palvelujen vahvana järjestäjänä on turvattava. Yksityisen ja kolmannen sektorin kanssa yhteistyötä on jatkettava selkeillä pelinsäännöillä. Samalla perusterveydenhuollossa ammatinharjoittajamallia on edistettävä.

Hallituksen Itä-Suomi -ohjelmasta tuli pannukakku (työvaliokunta 14.11.)

Keskusta on syvästi pettynyt Orpon hallituksen luonnostelemaan ohjelmaan Itä-Suomen kehittämiseksi. Hartaasti valmisteltu linjaus on täynnä selvitettäviä asioita, hallitusohjelman vanhoja kirjauksia ja höttöistä strategiatekstiä. Selvitettäväksi esitettäviä asioita on jo hiljattain selvitetty. Näillä näkymin hallituksen Itä-Suomi -politiikka työllistääkin lähinnä selvityshenkilöitä. Hallituksella olisi valmiita työkaluja itäisen Suomen kehittämiseksi, mutta tahtoa ei näytä olevan.

Erityinen pettymys on kirjaus itäisen Suomen erityistalousalueen selvittämisestä. Keskusta muistuttaa, että asiasta laadittiin jo konkreettiset ehdotukset selvityksineen viime vaalikauden lopulla, ja nyt olisi toimeenpanon aika uudelleenselvittelyn sijaan. Keskusta muistuttaa, että maaliskuussa 2023 valmistuneen selvityksen mukaan EU-oikeus tai perustuslaki eivät estä vaikkapa alueellisten verokannustimien käyttöä.

Keskusta patistaa hallitusta esimerkiksi ottamaan käyttöön jo vuonna 2022 selvitetyn alueellisen opintolainahyvityksen, joka tukisi vastavalmistuneiden mahdollisuuksia rakentaa tulevaisuuttaan Itä-Suomessa ja helpottaisi alueen kasvua hidastavaa osaajapulaa.

Keskusta myös vaatii panostuksia sujuvimpiin internet- ja puhelinyhteyksiin sekä tieverkon kuntoon itäisessä Suomessa ja muuallakin maaseudulla. Jo pelkästään satumaisen kalliista Turun tunnin junasta luopuminen vapauttaisi euroja tienpidon kohentamiseksi koko maassa, kun nyt tällä hallituskaudella väylien korjausvelka on kasvamassa sadoilla miljoonilla euroilla.

Keskusta myös edellyttää, että EU:n ja NATO:n erilaiset mahdollisuudet panostaa itäisen Suomen kehitykseen tulee täysimääräisesti hyödyntää. Aikoinaan Brexitistä kärsiville alueille suunnattiin EU:ssa omaa erityistä tukea, nyt uuden komission aloittaessa aukeaa mahdollisuus samanlaiseen EU-tukeen Ukrainan sodasta kärsiville rajaseuduillemme. Orpon hallituksen velvollisuus on huolehtia, että näin myös käy.

Keskustan jäsenmäärät

Piiri	Kunnallisjärjestö	Kuntayhdistys	Paikallisyhdistys	Lkm.
Etelä-Häme	5	7	25	37
Etelä-Pohjanmaa	15	4	140	159
Etelä-Savo	7	1	71	79
Helsinki	2		41	43
Itä-Savo	3	3	33	39
Kainuu	6	3	84	93
Karjala	5	5	24	34
Keski-Pohjanmaa	3	4	37	44
Keski-Suomi	12	13	71	96
Kymenlaakso	5	3	49	57
Lappi	7	7	60	74
Lehtimiehet			1	1
Peräpohjola	6	5	48	59
Pirkanmaa	15	8	108	131
Pohjois-Karjala	4	10	53	67
Pohjois-Pohjanmaa	16	15	137	168
Pohjois-Savo	9	10	138	157

Päijät-Häme	8	5	46	59
Satakunta	10	7	69	86
Svenskspråkiga			1	1
Uusimaa	13	8	83	104
Varsinais-Suomi	7	15	97	119
				1707

158

133

1416

Keskustanaisten piiri**Jäsenien lkm.**

Keskustan Etelä-Pohjanmaan piiri	175
Keskustan Etelä-Savon piiri ry	3
Keskustan Keski-Suomen piiri ry	7
Keskustan Pohjois-Pohjanmaan piiri ry	9
Keskustanaisten Etelä-Hämeen piiri ry	29
Keskustanaisten Etelä-Savon piiri ry	51
Keskustanaisten Helsingin piiri ry	61
Keskustanaisten Itä-Savon piiri ry	28
Keskustanaisten Kainuun piiri ry	37
Keskustanaisten Karjalan piiri ry	13
Keskustanaisten Keski-Pohjanmaan piiri ry	21
Keskustanaisten Keski-Suomen piiri ry	32
Keskustanaisten Kymenlaakson piiri ry	50
Keskustanaisten Lapin piiri ry	59
Keskustanaisten Peräpohjolan piiri ry	24
Keskustanaisten Pirkanmaan piiri ry	187
Keskustanaisten Pohjois-Karjalan piiri ry	11
Keskustanaisten Pohjois-Pohjanmaan piiri	476
Keskustanaisten Pohjois-Savon piiri ry	115
Keskustanaisten Päijät-Hämeen piiri ry	19
Keskustanaisten Satakunnan piiri ry	37
Keskustanaisten Uudenmaan piiri ry	26
Keskustanaisten Varsinais-Suomen piiri ry	77
Keskustanaisten Ylä-Savon piiri ry	26
Suomen Keskustanaiset ry	1

1574**KOL-yhdistys****Yhdistys****Jäsenien lkm.**

Vaasan Keskustaopiskelijat ry	5
Helsingin Keskustaopiskelijat (HEKO) ry	19
Rajattomat Keskustaopiskelijat (RaKe) ry	2
Jyväskylän Keskustaopiskelijat JOK ry	7

Rovaniemen Keskustaopiskelijat (ROKE) ry	8
Tampereen Keskustaopiskelijat ry	7
Joensuun Keskustaopiskelijat ry	12
Oulun Keskustaopiskelijat ry	18
Kuopion Keskustaopiskelijat ry	4
Turun Keskustaopiskelijat ry	11
	93

Keskustanuorten piirit

Etelä-Pohjanmaa	155
Etelä-Savo	73
Helsinki	31
Häme	28
Kaakko	15
Kainuu	52
Keski-Pohjanmaa	53
Keski-Suomi	64
Lappi	52
Pirkanmaa	37
Pohjois-Karjala	23
Pohjois-Pohjanmaa	230
Pohjois-Savo	66
Satakunta	38
Uusimaa	48
Varsinais-Suomi	59
YHTEENSÄ	1024

Piiri	Jäsenien lkm.
Etelä-Häme	1177
Etelä-Pohjanmaa	5773
Etelä-Savo	2603
Helsinki	468
Itä-Savo	1564
Kainuu	1208
Karjala	1466
Keski-Pohjanmaa	1623
Keski-Suomi	3394
Kymenlaakso	1688
Lappi	1520
Peräpohjola	1307
Pirkanmaa	2037

Pohjois-Karjala	2152
Pohjois-Pohjanmaa	14535
Pohjois-Savo	4927
Päijät-Häme	749
Satakunta	2157
Uusimaa	1849
Varsinais-Suomi	3314
Keskustan Lehtimiehet	6
Yht. 55511	

-Jäsenmäärän sisältyy Suomen Keskustanaisten naisjäseniä 12758

-Suomen Keskustanaisten jäseninä olevia kunta- ja paikallisyhdistyksiä 376 kpl

-Taulukoihin on kirjattu vain niiden jäsenten määrä, jotka ovat ensisijaisina jäseninä ko. organisaatioissa.